ئازادکرنا
ئافرەتا ڕۆژئاڤایی

بسم الله الرحمن الرحيم

* ناڤێ پەرتووکێ یێ ڕەسەن: تحرير المرأة الغربية.
* ناڤێ پەرتووکێ: ئازادکرنا ئافرەتا ڕۆژئاڤایی.
* ناڤێ نڤێسەری: د. ئەیاد قونەیبی.
* وەرگێڕان ژ عەرەبیێ: دلێر سالح - فۆئاد عەبدوڵڵا.
* پێداچوونا زمانی: حەسەن حاجی.
* نەخشاندنا بەرگی: کڤان نەسرەدین.
* نەخشاندنا ناڤەڕۆکێ: سیروان موحەممەدسالح.
* وەشانخانە: پەرتووکخانەیا زادە یا ئۆنلاین.
* چاپا ئێکێ: ٢٠٢٠.
* تیراژ: ١٠٠٠ دانە.
* ژمارەیا سپاردنێ: D-/2485/20
* چاپخانە: ئیران - تەهران.

هەمی ماف بۆ وەرگێڕان و پ. زادە یا ئۆنلاین پاراستینە بێ دەستویرییا نڤێسکی ژ هەردوو.

پەرتووکخانەیا زادە یا ئۆنلاین بۆ کڕین فرۆتنا پەرتووکێن بکارهاتی، نابیت ئەڤ پەرتووکە بهێتە کۆپیکرن یان ناڤەڕۆکا ئەوێ بهێتە ڤەگۆهاستن.

ئازادكرنا

ئافرەتا رۆژئاڤایی

نڤێسین:

د. ئەیاد قونەیبی

وەرگێڕان:

دلێر سالح - فۆئاد عەبدوڵڵا

ناڤەرۆك

بابەت	بەرپەر
پێشگۆتن	٧
نوکە ئەم یێن ل چەرخێ نوزدێ ل ئەورۆپا!	١١
درۆشمێن مێخوازییێ	١٩
هندەك دیارکرن و ڕاگەهاندنێن ڕێبەرێن مێخوازان	٢٣
سیاسەتمەدار و سەرمایەداران ل ئەورۆپا و ئەمریکا چ مفا دیت ژ سواربوونا پێلا مێخوازییێ و ڕزگارکرنا ئافرەتێ	٢٩
ئافرەتا ڕۆژئاڤایی، وەرن دا ئەم هەڤالینییا وان بکەین خال ب خال	٣٧
ئەڤان ئایەتان بخوینە و هەڤبەرییێ بکە	٧١
دەربارەی نڤیسەری	٧٧

پێشگۆتن

د ناڤ کۆمەلگەهێن موسلماناندا و نەخاسمە ل کوردستانێ، گەلەک جاران مە گوهـ ل هندەک گازییان دبیت ب دیارکری ژ لایێ رێکخراوێن مافێ ئافرەتێڤە کو داخوازا ئازادی و یەکسانییێ بۆ ئافرەتێ دکەن.

و ب هندەك درۆشمێن بریسقەدار وەکی "ئازادی و یەکسانی" بانگەشا هندێ دکەن کو ئافرەت د ناڤ جڤاکێ مەدا یا ستەملێکرییە و زۆرداری یا لێهاتییە کرن و ب شێوەیەکێ نەڕاستەوخۆ ڤێ چەندێ بۆ ئیسلامێ دزڤڕینن...

بۆ ڤێ مەرەمێ ئەوانان وێنەیێن بەرجەستەکرییێن کۆمەلگەها ڕۆژئاڤایی نیشا مە دان و ل بەر ئافرەتێن موسلمان خەملاندن، داکو ب ئەڤێ چەندێ ئافرەتێن ڕۆژئاڤایی ببنە پێشەواییێن کۆمەلگەها مە و ئەم ژی چاڤ ل ئەوێ ئازادی و دادی و پێکڤەژیانا وان بکەین!

ئەڤە ب تنێ وێنەیەکێ بەرجەستەکری بوو، کو ب مخابنیڤە کۆمەلگەهێن موسلمانان پێ دهاتنە ب سەردابرن و بۆ وان دهاتە خەملاندن و ئەم بێ ئاگەهبووین ژ ئەوی لایەنێ تاری و تژی خەم و دەردەسەری ئەوا ئافرەت ل کۆمەلگەها

ڕۆژئاڤـــایی تێـــدا دژیـــت، کـــو وان ژی داخـــوازا یەکسانی و ئازادییێ دکر.

ڕێبـــازا مێخـــوازی، ئەوا د نـــاڤ کۆمەلگەهـــا ڕۆژئاڤاییـــــدا ب درۆشـــــمێ "ئـــــازادی و دادی و یەکســـانی" داخـــوازا یەکســـانی و ئازادکرنـــا ئـــافرەتێ دکـــرن، کـــو پـــیچ پـــیچە بەرەڤ کۆمەلگەهێن موسلمانان هاتن

ل ڤێرە دێ کورتییەکێ دەمە پێناسە و کـاری ڤێ ڕێبازێ،

مێخـوازی (Feminism) ئەڤ دەسـتەواژە ژ پەیڤـا (féminin) یـا فرەنسـی هـاتییە کـو ب رامانـا "مـێ" دهێـــت، هەروەســـا ژ پەیڤـــا (féministe) ئـــانکو مێخـوازی ئـان مـێگەری (سـەرئێخەرێن مێخـوازییێ) یان ژی ئەو کەسێن مافێن ئافرەتێ ب سەردئێخن.

و پەیڤـا فیمینیـزم (Feminism) یـا ئینگلیـزی ئـانکو: یەکسـانی د نـاڤبەرا زەلام و ئافرەتێـدا د هەمـی مافانـدا، د سیاسـەت و د لایەنـێن ئـابووری و کۆمەلایەتیدا.

و ئەو ئەگەرێـن ئەڤ دەســتەواژە دەرئێخســتی دوو تشتن:

یا ئێکێ: ئەو تەپەسەرییا ل دژی ئافرەتێ دهاتە کرن ل ڕۆژئاڤایی.

دوو: ژ دەستدانا یەکسانییێ ل گەل زەلامی و وەسا دبینن کو چارە ئەوە سیستەمێ کۆمەلگەهێ بگوهۆرن، هەروەسا گوهۆڕینا لایەنێن ئابووری و سیاسیدا..

تێگەهێ مێخوازییێ ل دەڤ پێلا ئازادبیرییێ "الليبرالية" هاتییە نیاسین کو ئەو (تیۆرەکا یەکسانییا سیاسی و ئابووری و کۆمەلایەتییێیە د ناڤبەرا هەردوو ڕەگەزاندا) ئانکو کار دکەن داکو یەکسانییەکا تەمام د ناڤبەرا زەلامی و ئافرەتێدا دروست بکەن د هەمی لایەنێن سیاسی و ئابووری و کۆمەلایەتیدا.

دویڤچوویێن مێخوازییێ د ناڤ پێلا مارکسییا هەڤبەشداری دا "الإشتراكية" کار دکەن داکو ئافرەتێ ژ خودانکرن و پەروەردەکرنا زاڕۆکان د ناڤ مالێدا بەرەڤ بازارێ کاریڤە ببەن، ب هندێ کو پێدڤییە ئەو ژی وەکی زەلامی کار بکەت و ئەو ژی پشکدار بن د هەڤڕکییا چینایەتیدا و ب ئەڤێ چەندێ ئەو دێ ئافرەتێ ژ کارێ مالێ ئازاد کەن.

ب گشتی مێخوازییێ گەلەک تێگەه بۆ هەنە و گەلەك بەش ژێ دچن، بەلێ پا ل

دووماهییێ هەمی داخوازا ئازادی و یەكسانییا ئافرەتێ دكەن د لایەنێن جودا جودا یێن ژیانێدا.

ئەڤە ئێك ژ ئەوان بابەتێن زێدە ب مفابوو مە ب فەر دیت كو ئەم وەرگێڕین بۆ زمانێ كوردی، داكو پەرتووكخانەیا مە یا كوردی دەولەمەندتر ببیت و جڤاكێ مە ژی پتر ل خۆ هشیاربیت. خودێ حەز بكەت بەرهەمێن باشتر یێن دكتۆری د پلانا مەدایە ئەم دێ هەولدەین ئەوان ژی وەرگێڕین.

وەرگێڕ

١/٨/٢٠٢٠

نوكه ئەم يێن ل چەرخێ نوزدێ ل ئەورۆپا!

نوكە ئەم يێن ل چەرخێ نوزدێ ل ئەورۆپا، ب دياركرى ل بريتانيا و ئەم ئەڤێ مەزادا ئاشكەرا ئامادە دكەين، ئەرێ تو بێژى ئەڤە چ كەلوپەلن ئەڤ فرۆشيارە نيشان ددەت؟

- ئەو، هەڤژينا وييە!
- همم! هەڤژينا وى؟!
- بەلێ...

بنڤێسە (Wife Selling) ل سايتێ (History) و ڕاستى و دروستييا ئەڤێ دياردەيێ بخوينە

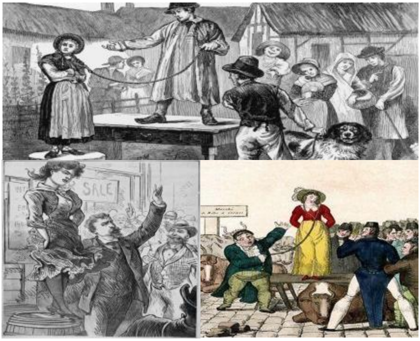

كــو فرۆتنــا ئافرەتــان ژ مەزاختييــێن بەردانــێ بەربەلاڤتربــوو، و وێ هاريــكارييا زەلامــى دكــر بــۆ دانانــا هنــدەك قەرێــن وى، د ئەرشــيفێ ديرۆكــا رۆژئاڤاييێدا چەندين وێنە يێن ل ســەر ئەڤێ چەندێ هەين، هەر وەكى د وێنەيان دا يا ديار..

ئەو ئافرەتــا بێــزاركەر بــۆ هەڤژينــــــێ خــــــۆ (Nagging Women) ئێــك ژ ســزاييێن دژى وێ دهــاتنە بكــارهينــان ســزايا لغافــا دەڤــى بــوو (Scold's Bridle)،

كــو لغافــا ئاســنى يــا ســەرييە و ل جهــێ دەڤــى هنــدەك پــارچە ژێ دەردكــەڤــن دا بكــەڤــنە ســەر ئەزمــانى، داكــو ئــافرەت نەشــێت بئاخڤيــت، و بــۆ مــــــاوەيێ چەنــــــد دەمژمێرەكــــــان دا ب وێ ئەشكەنجەيێڤە مينيت.

AN IRON BRIDLE FOR A SCOLD'S TONGUE

The Scold's Bridle

IN mediæval times, the scold's bridle was used in parts of England and Scotland as an instrument of punishment for women whose harsh chiding was a source of annoyance to family or neighborhood. The bridle was fastened upon the head and, having an iron part that fitted into the mouth, rendered speech impossible.

هەروەسا تو دشێی ل یۆتیۆبی بەرێ خۆ بدەی ئەڤێ دیاردەیی ل سەر ئەڤی جۆرێ ئەشکەنجەدانێ، ل سەر ئەڤی ناڤی:
Scold's bridle: instrument of torture and punishment
داکو ببینی دەمێ ئافرەتێ ب دەنگێ خۆ ئەو بێزار دکرن، کانێ چەوا وان وەسفا دەنگێ ئافرەتێ ب ڕەوینێ دکر و ئەڤ جۆرێ ئەشکەنجەیێ ل گەل بکاردهینان. هەر وەکی چاوا ل گەل وان ئافرەتان ژی بکاردهینان ئەوێن گۆتگۆتک د ناڤبەرا خەلکێدا ڤەدگۆهاستن و فەسادی دکرن.

گەلەك جۆرێن زۆرداریێ بکاردهینان، و ب شێوەیەکێ زێدەتر د ناڤ ئافرەتێن چینێن نزمدا ژ لایەنێ کۆمەلایەتیڤە.

- ئەڤ ئافرەتە بەرەڤ کیڤە بچیت؟

- "ئەو ئافرەتە دشیا ل دویڤ یەکسانییێ بگەڕیت د ناڤبەرا خۆ و هەڤژینێ خۆدا، بۆ ب دەستڤەهینانا مافێ خۆ ب جێبەجێکرنا ڕاستییێ و پویچکرنا نەڕاستییێ"..

بەلێ پا ئەڤ ڕامانێن هە: ڕاستی و دادپەروەری، پێدڤی ب سرۆشەکا (وەحی) خودێیە، وەک لێزڤرینەک داکو زەلام و ئافرەت پێکڤە ل سەر ڕێکبکەڤن.

ئافرەتێ بەرێ خۆ دایە دەقێن خۆ یێن ئاینی (مەسیحیەتێ)، وێ دیت کو پێدڤییە ل سەر ئافرەتێ خۆ ب بێدەنگی فێر بکەت و خۆ ڕادەست بکەت. و ل سەر وێ نینە خەلکێ فێر بکەت و چێنابیت ل سەر زەلامی یا ب دەستهەلات بیت.

- بۆچی؟

- چونکی ئەو (حەوا)یە! ئەو بوو ب سەرداچووی و ئادەم ژی ب سەردابری!، ئەو بنیاتێ شاشیێیە، ئەوە ئەگەرێ نەخۆشییا ڕەگەزێ مرۆڤایەتییێ!، ژ بەر هندێ ل دویف دەقێن ئاینێ وێ، خودێ وێ سزا ددەت ب نەخۆشییا دووگیانییێ و زارۆکبوونێ و زەلام یێ کرییە سەروەرێ وێ.

من دەقێن ئاینێ وێ خواندن کو ئەو ژ بەر زەلامی یا هاتییە دروستکرن نەکو زەلام ژ بەر وێ هاتبیە دروستکرن، کو زەلام دشێت کچا خۆ بفرۆشیت، ژێدەرێن ئەڤان دەقان ژی وەکی ئەڤێن دهێن:

١. د پەیمانا نویدا (عهد الجدید) ژ نامەیا پۆلسی بۆ تیمۆتاوسی، بەشێ ٢، دبێژیت:

{١١} بلا ژنک ب بێدەنگی و هەمی ملکەچی فێرکرنێ وەربگرن {١٢} ئەز دەستویرییێ نادەم

کو ژنك فێرکرنێ بدەت زەلامی و ل سەر زال ببیت، لێ بلا یا بێدەنگ بیت {١٣} چونکی ل دەستپێکێ ئادەم هاتە دروستکرن، د دویڤدا حەوا {١٤} و ئادەم نەهاتە خاپاندن، لێ ژن هاتە خاپاندن و سەرپێچیکر).

٢. د سفر التكويندا (پەیدابوون) بەشێ ٣

({١٦} ئەز دێ ئێشانا دووگیانبوونا تە گەلەك زێدەتر کەم، ب ژانڤە دێ تە زارۆك هەبن، دێ تە حەز بۆ زەلامێ خۆ هەبیت و ئەو ژی دێ ب سەر تەدا زالبیت).

٣. نامەیا پۆلسی بۆ ئەهلێ کۆرنتۆس، بەشێ ١١ دبێژیت:

({٩} هەروەسا زەلام بۆ ژنێ نەهاتییە ئافراندن، لێ ژن بۆ زەلامی هاتییە ئافراندن).

٤. سفر الخروج (دەرچوون)، بەشێ ٢١

({٧} ئەگەر زەلامەکێ کچا خۆ فرۆت وەك بەندە، هینگێ ئەو کچە وەك زەلامەکێ بەندە یا ئازاد نابیت).

ڤێجا ژ بەر ڤێ چەندێ، گەلەك ژ ئافرەتێن رۆژئاڤایی وەسا بەرێخۆدان بۆ ئاینێ خۆ نەکرینە کو رزگارکەرێ وان بیت ژ زۆرداریێ.

- "باشە، پا ئەگەر لێڤەگەرێ ئافرەتێ سرۆشا خودێ نەبیت کو ماف و ئەرکێن ئافرەتێ دەستنیشان بکەت ل سەر بنیاتێ ماف و دادییێ، ڤێجا ل سەر چ بنیات دێ دادییێ د مافێ ئافرەتێدا کەن؟"

- چ تشت نەماینە ب تنێ ئەو بهایە نەبن یێن کو رۆژئاڤاییان ب خۆ دیارکرین، ئەو ژی بهایێ: ئازادی و وەکهەڤییێ، کو پێدڤییە ئافرەت ژی وەکی زەلامی یا ئازاد و وەکهەڤبیت، باشە دێ چ چێبت ئەگەر هندەک ئاریشەیێن ڤان ئازادی و وەکهەڤییان هەڤدژ بن ل گەل ماف و دادییێ؟

ل ئەڤێرێ پرسیارەک دهێتە ئازراندن: "پێدڤییە کی ماف و دادییێ دەستنیشان بکەت؟"

- همم ئاین!

ـ "مە گۆتە تە، ئاین ژ بۆ مە هەڤڕکە نەکو بڕیاردەرە"!

ئەها ب ئەڤی شێوەیی شۆڕەشا "ئازادکرنا ئافرەتا ڕۆژئاڤایی" (woman liberation) سەرهلدا ب قیبلەنامەیا مرۆڤان نەکو خودای.

وەک هەر جار، هەر تاوانەکا ل بەرامبەری لایەنەکێ بهێتە کرن دبیتە ئەگەرێ تاوانێ ل

لایــێ دی، ل گەل شۆڕەشــا ئازادکرنــا ئــافرەتێ ڕێبازا مێخوازییێ (feminism) سەرهلدا.

ئەوا کــو هــاتییە ڤەگۆهاســتن بــۆ قووناغــا هەڤڕکـــی و دژایەتیکرنــا نێرینییــێ هەر وەک تۆلڤەکرنەک ژ بۆ ئەوێ زۆرداریا دیرۆکی.

دروشمێن مێخوازیێ دەرکەڤتن و کورتیا وان ئەڤەبوو:

١. زەلام چ جاران نە جهێ پاراستنێیە و دڤێت ئافرەت ببیتە هەڤرک بۆ زەلامی، هەروەسا د هەمی تشتاندا هەڤرکییا زەلامی بکەت.

٢. نابیت ئافرەت ژ بەر چ کەسان ببیتە قوربانی، "چ کەس نە هێژای هندێیە تو بۆ ببی قوربانی" ب تنێ بۆ خۆ ببە قوربانی و بۆ کچێن ژ ڕەگەزێ خۆ.

٣. پێدڤییە کەسەکێ دەستهەلات ل سەر تە نەبیت، تو پێدڤی ب کەسێ نەبی، و تە پێدڤی ب زەلام و برا و کوڕێ خۆ نینە.

٤. "شیانێن تە ل سەر مەزاختنا تە، سەرچاوەیێ ڕێزگرتنا تەیە بۆ کەسایەتییا تە، ئەگەر تە ڕێک دا کەسەکێ کو مەزاختنا تە بکەت هینگێ تە پێ ل ڕێز و بهایێ خۆ دانا و تو دێ بی بەندە، لەوڕا پێدڤییە تە مالێ خۆ یێ تایبەت هەبیت".

ل ئەڤێرێ هندەک بانگ دهێنە گۆهلێبوون کو دبێژن:

"ئەگەر بهایێ ئافرەتێ ب وی بەرهەمێ وێ یێ مادەی هاتە پیڤان، ئەرێ کی دێ زارۆکان خودان کەت؟

ئەگەر پەیوەندییا وێ ل گەل زەلامی ب هەڤرکی بیت، کی دێ خێزانێ ئاڤا کەت؟ ل دووماهیکێ دێ بۆچوونا کێ یا بەرزبیت؟ ئەڤە هەمی کاڤلکارییا خێزانێیە".

بەرسڤا وان ب ئەڤی شێوەیی بوو:

"زارۆک!؟ خێزان!؟ بلا بچن کانیکا ڤێرێ! هەوە دڤێت جارەکا دی سەر ژ نوی ئافرەتێ بکەن بەندە ل ژێر ئەڤان ناڤێن بریسقەدار، دا بۆ هەوە بێژم: کەس نە ژ هەژییە ئەز بۆ ببم قوربانی! ب تنێ ئەز و هەستێن خۆ و ئازادکرنا ئافرەتێن ژ رەگەزێ من، ئەز رێکێ ب چ بەربەستان نادەم، کو ببنە رێگر بەرامبەر داخوازییێن من یێن دادگەرانە، ئەز ستەملێکریمە، کارێ هەوە ستەمە "!

ب ئەڤـــی شـــێوەیی ئەوان بەرســـڤا وان هەمـــی بانگـان دا یـێن کـو داخـوازا پاراسـتنا سرۆشـتی بوونـا خێزانـێ و کـۆمەلگەهێ دکـرن، کـو ئەو شـەرێ ئازادییـا ئـافرەتێ دکەن و دخـوازن ئـافرەت بزڤـرپیتەڤە بـۆ بەنـدایەتییا وان، داکـو وێ خـوارنێ بەردەوام بخـۆن ئەوا ب سـتەملێکرنا ئـافرەتێ ب دەست ئەوانڤە دهات ب چ رێکـا هەبا... گەلەک ستەم ل ئەوان هاتە کرن، چ تێدایە کو تو ستەمێ لـێ بـکەی داکـو مـاف و وەکهەڤییـا وێ بندەسـت بکەی؟

ئەڤ چەنـدە د دیـارکرنێن گەلەک ژ رێـبەرێن فیمێنستاندا دەردکەڤیت، وەکـی هێلین سـۆلنگرا ئەمریـکی دبێژیت:

"هزرا هەڤژینییێ یا ل بەر مە هـاتییە خەملانـدن و ئەم نـوکە دزانـین کـو دەزگەهـێن هەڤژینییـێ ئەم یێن شـکاندین و پێـدڤییە ئەم کـار بـکەین بـۆ ژ ناڤبرنا ئەوێ..."

"Male society has sold us the idea of marriage. Now we know it is the institution that has failed us and we must work to destroy it"...

هەروەسا دبێژیت:

" ب دووماهیـــک هینانـــا دەزگەهـــێن هەڤژینییـــێ مەرجەک سـەرەکییە بـۆ رزگـارکرنـا ئـافرەتێ، ژ

بەر هندێ ل سەر مە پێدڤییە ئەم ئافرەتان هانبدەین داكـو هەڤـژینێن خـۆ بهـێلن، نەكـو ل گەل ئەوان بژین، پێـدڤییە مێـژوو جارەكـا دی بهێـتە نڤێسـین ل ژێر وێ ستەما تووشـی ئافرەتێ بووی"

Helen Sullinger said, “We must work to destroy [marriage]… The end of the institution of marriage is a necessary condition for the liberation of women. Therefore, it is important for us to encourage women to leave their husbands and not to live individually with men… All of history must be rewritten in terms of oppression of women”.

هنـــدەک دیـــارکرن و ڕاگەهانـــدنێن ڕێـــبەرێن مێخوازان:

Gloria Steinem described marriage as “an arrangement for one and a half people”.

گلۆرییا ستاینەم هەڤژینییێ وەسف دکەت ب "ڕێککەڤتن د ناڤبەرا کەسەکێ تەمام و نیڤ کەسەکێدا".

Andrea Dworkin wrote, “How can anyone love someone who is less than a full person, unless love itself is domination per se”?

ئەندرییا دۆرکین یا نڤێسییە: "چاوا کەسەک دێ شێت حەز ژ کەسەکێ دی کەت کو ئەو کەسە کێمترە ژ کەسەکێ تەمام، د دەمەکێدا حەزژێکرن ب خۆ ژی مانە زالبوونە"؟

Robin Morgan said “We can’t destroy the inequities between men and women until we destroy marriage”.

ڕۆبن مۆرگان دبێژیت: "ئەم نەشێین جوداهییێن د ناڤبەرا ئافرەتێ و زەلامیدا ژ ناڤ ببەین هەتا ئەم پرۆسەیا هەڤژینییێ ژ ناڤ نەبەین".

Kate Millett wrote, “so long as every female, simply by virtue of her anatomy, is obliged, even forced, to be the sole or primary

caretaker of childhood, she is prevented from being a free human being”.

کەیت ملێت یا نڤێسییە: "ئەگەر ئافرەت ل دویڤ پێکهاتەیا لەشێ وێ بهێتە نەچارکرن یان فشار لێ بهێتە کرن داکو ئەو زارۆکان پەروەردە بکەت و چاڤێ خۆ بدەتێ، ئەڤ چەندە ئافرەتێ ژ کەسەکا ئازاد دویر دئێخت".

Mary Jo Bane said, “in order to raise children with equality, we must take them away from families and communally raise them”.

ماری یۆ بەن دبێژیت: "داکو زارۆکەک ل رامانا یەکسانییێ بگەهیت و پەروەردە بکەین، پێدڤییە ژ خێزانێن وان دویر بکەین، و ب شێوێ کۆمی وان پەروەردە بکەین".

Linda Gordon said, “the nuclear family must be destroyed… Whatever its ultimate meaning, the break-up of families now is an objectively revolutionary process”.

لیندا گۆردان دبێژیت: "خێزانا بچویك یاکو ژ دایک و باب و زارۆکان پێکدهێت پێدڤییە بهێتە ژ ناڤبرن، ژێکڤەبوونا ئەڤان جۆرە خێزانان د نوکەدا بەشەکە ژ پرۆسەیا شۆرەشێ دژی ئەڤێ چەندێ".

Vivian Gornick said, “being a housewife is an illegitimate profession… The choice to serve and be protected and plan towards being a family maker is a choice that shouldn’t be. The heart of radical feminism is to change that”.

ڤیڤیان گۆرنیک دبێژیت: "کابانیبوون د مالێدا کارەکێ نە دروستە، هەلبژارتنا (داکو خزمەتێ بکەت و بهێتە پاراستن و پلانەک هەبیت بۆ دروستکرنا خێزانێ) هەلبژارتنەکە کو پێدڤییە نەهێتە جێبەجێکرن، کاکلکا فێمینیزما ڕادیکالی (شۆڕەشی) گوهارتنا ئەڤێ چەندێیە".

Betty Friedan wrote, “women who ‘adjust’ as housewives, who grow up wanting to be ‘just a housewife,’ are in as much danger as the millions who walked to their own death in the concentration camps… they are suffering a slow death of mind and spirit”.

بیتی فریدان یا نڤێسییە: "ئەو ئافرەتا کو ئارمانجا وێ ب تنێ ئەوبیت کو ببیتە کابانییا مالێ ئەو یا د مەترسییەکا مەزندا هندی مەترسییا ئەوان ملیۆنان کەسانە ئەوێن کو بەرەڤ مرنا خۆ ب ڕێ دکەڤن د کەمپێن لەشکەریدا، ئەو ب مرنەکا هێدێ هێدی یا ئەقل و روحێ دهێنە ئازاردان".

ئەڤ ئافرەتا ستەملێکرییا شۆڕەشگێڕ، ئەوا هەمی کریارێن وێ ب هێجەتگرتن، بووینە دەستکەڤتی بۆ بازرگانێن درۆشمان، ژ سیاسەتمەداران و مەزنێن سەرمایەداران و گازیکەرێن تێکدانا ڕەوشتی و خودانێن بەرنامەکارێن ڤەشارتی، بارا پترییا ئەوان ژی زەلامن!

ئەڤجا ئەڤ کەسێن هەنێ ل پێلا مێخوازییێ (فێمینیزم) و ڕزگارکرنا ئافرەتێ سواربوون، ئەڤە ئەوا هندەك ژ ڕێبەرێن مێخوازان ب خۆ دانپێدان پێکری، هەر وەکی د ئەڤێ گۆتارێدا هاتی، کو هاتییە نڤێسین ژ لایێ (**نانسی فراسر**) یا مێخوازڤە ل ڕۆژنامەیا گاردیان یا بریتانی ل ژێر ناڤونیشانێ: "**چاوا ڕێبازا مێخوازییێ هاتە گوهاڕتن بۆ خزمەتا دەستێ سەرمایەداران و ئەم دێ چاوا شێین دووبارە زڤرینینەڤە**".

هەروەسا ئێک ژ بناڤودەنگترین چالاکڤانێن مێخوازێن ئەمریکی (گلۆرییا ستاینەم) د گۆتارەکا بەلاڤکریدا و بێ چ زۆری لێکرن دانپێدان کر کو ئاژانسا سیخوڕییا ئەمریکا (CIA) ژ بەر ئەوان کارێن ئەو دکەت، پشتگرییا ئەوێ دکەن ژ لایێ ئابووریڤە.

ئەڤ گلۆرییا ستاینەمە ئێکبوو ژ دانەرێن ڕۆژنامەیا (Ms. magazine) کو هزرا "ئافرەتا سەربخۆیا قەبخواز" دەرئێخست. هەروەسا وێ سەرپەرشتییا ناڤەندا خزمەتا ڤەکۆلینێن سەربخۆ یا کرییە (Independent Research Services)

بەرێ خۆ بدە "ڤەکۆلینێن سەربخۆ" ل گەل هندێ کو پشتگیرییا وێ دهاتە کرن ژ لایێ (CIA) ڤە.

سیاسەتمەدار و سەرمایەداران ل ئەورۆپا و ئەمریکا چ مفا دیت ژ سواربوونا پێلا مێخوازییێ و ڕزگارکرنا ئافرەتێ؟

یا ئێکێ: کارکرنا ئافرەتێ (بۆ سەلماندنا خۆ و ب دەستڤەهینانا سەربخۆییا خۆ) ئەڤە ئانکو ب دەستڤەهینانا باجێ ژ وێ "نیڤا کۆمەلگەهێ" ئەوا کو د مالێدا کار دکرن و چ باج ل سەر نەبوون، ب ئەڤێ کارکرنێ دێ کرێیا وان یا کاری ژی کێمتربیت ژ یا زەلامان، و هەتا نوکە ژی جوداهی یا هەی د پلە و پاداشتاندا

دیسان پشتی کو ئەڤ ئافرەتە دچیتە جهێن تێکەل، دێ وەلێهێت پتر پارەیێ خۆ ب جوانکاری و کەلوپەلانڤە تەرخان بکەت، ئەڤ چەندە ژی خزمەتا ئابوورییا سەرمایەداری دکەت.

یا دوویێ: سیاسەتا (جیاواز بە دێ ب سەرکەڤی)، و پشتڕاستکرن ل سەر تاکە کەسینیێ، ب هندێ کو "دەولەت" یان ژی ئەو کەسێن سیاسەتا دەولەتێ وێنە دکەن ببنە دادوەر د ناڤبەرا کێشەیێن تاکە کەساندا

و سـەرمایەدارێن جیهـانێ ب ڕێـژا ١% یـا نیڤـا مـالێ خـۆ ب ئەڤـێ ڕێكـێ كـۆم دكەن ل دویـڤ ڕۆژنامەیا Guardian یا بریتانی.

ل پەرتووكـــا (the mighty Wurlitzer) دویڤچوونـا CIA بـۆ ئەڤـێ سیاسـەتا ب سـەردابرنا ئافرەت و پیسترەشان ڕۆن دكەت.

سـێ: دویركرنـا دایـك و بابـان و بـێ ئاگەهـكرنا ئەوان ژ زارۆكێن وان ئەڤە ئـانكو ژێكڤەكرنـا خێزانـێ و دویركرنـا وێ ژ ئەركـێ وێ یێ سـەرەكی كو پەروەردەكرنا زارۆكایە، د دویڤـدا دێ قوتابخـانە و دەولەت بـنە پەروەردەكەر، دێ دلـێ وان ئـێخن بـن كـۆنترۆلا خـۆ و دێ دەستهەلاتێ لێ كەن و ل دویڤ دلێ خۆ ڕێنمایـان نیشـا ئەوان زارۆكـان ددەن، ل ئەمریكـا زاراڤەك بەربەلاڤە ل ژێر نـاڤێ: (خێزانـا پێكهاتی ژ دەیـك و باب و زارۆكان یا دهێتە ژناڤبرن).

ئەو سیاسـەتمەدارە ژی مفابەخشـن ژ دژمناتییـا مێخوازان بۆ كیانێ خێزانێ

ماری بێن "Mary Bane" یا مێخواز دبێژیت:

(هەتـا ئەم زارۆكـان ب یەكسـانی د نـاڤبەرا هەردوو ڕەگەزاندا خودان بكەین، پێدڤییە ئەم وان

دویـــری خێزانـــێ خـــودان بکەیـــن و ل نـــاڤ کۆمەلگەهێ پەروەردە ببیت).

ب راستی ژی ئەوان وەکر، هژمارەکا زێدە ژ خێزانـــان پژالەبـــوون، هژمـــارا ئەوان زارۆکـــێن دەربەدەر ل ئەمریکا گەهشتە هژمارەکا خەیالی هەر وەکی د وێ راپۆرتا کو رۆژنامەیا نیۆزویک دیارکری.

بـۆ نمـوونە ل سـالا (٢٠١٣) هژمـارا زارۆکـێن دەربەدەر پتر ژ ٢.٥ ملیۆن کەسان بوو.

هنـدەک ژ زارۆکـێن دەربەدەر ژ مـال رەڤیبـوون ژ بەر ئـالۆزی و پژالەبوونـا خێزانـێ، چنکـی بـاب یـێ مژویلە و دایک ژی یا مژویلە.

یان بەردەوام یێن جرەیێ و قایشکێشانێ دکەن و ب نـاڤ چـاڤێن ئـێکڤەنە، نە کـچ و نە کـورِ چ گرنگییا خۆ ل دەڤ ئەوان نینە ڤێجا ئەو ژی دێ رەڤن

وەزارەتـا داد یـا ئەمریکـی جهەکـێ تـایبەت دروسـتکر بۆ ئەوان کـچ و کـوڕێن ژ مـالێن خـۆ درەڤن (Runaway).

ئەو کچ و کوڕێن چ جە نەی بۆ مانێ، ب ڕێژەکا زۆر ب سەکرانێ و مادەیێن بێهۆشکەر دهێنە سەرگەردانکرن و ڕویبڕوی دەستدرێژییێن سێکسی دبن، گەلەک ژ ئەوان دبنە لەشفرۆش ب تنێ ژ بۆ هندێ ل جهەکێ بژین.

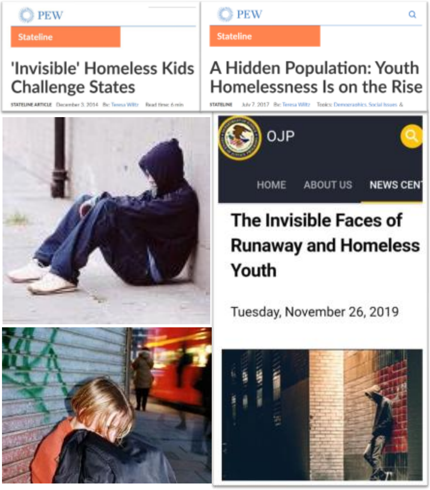

و چ دەربارەی وێ ئافرەتێ، ئەوا کو سیاسەتمەدار و سەرمایەداران ئەو وەک ئامیرەکێ بکارهینایە، ئەرێ ماف و دادی بۆ وێ هاتە بجهینان، هەر وەکی دروستە کو ژ داخوازییێن وێ بن؟

ئەرێ ئەو ماف و یەکسانییا کو وێ هیڤی بۆ دخواستن هاتە بجههینان؟

نوکە وەرن دا ئەم چیرۆکا ئەوان ب دروستی و ژ ئامارا سایتێن رۆژئاڤایی یێن بناڤودەنگ ببینین، ئەز هزر دکەم کو دێ خوشک و برایێن من مەندەهۆش مینن.

بەلێ ژ بەری ئەز بدەم دیارکرن، هندەک کەس کو گوهـ ل ڤێ گۆتنا من دبن یێن خوە ئامادەکرین و دێ بێژن: (باشە پا چی بۆ ئەوان موسلمانان ئەوێن زۆردارییێ ل ئافرەتێ دکەن؟ ئەرێ تو دێ ئەڤێ چەندێ ڤەشێری کو د ناڤ کۆمەلگەها مەدا چ چیرۆک و سەربۆرێن ب ڤی شێوەیی نینن)؟

باشە پرسیارا تە چ پەیوەندی ب بابەتێ مەڤە هەیە؟! چ مفا د ئەڤێ هەڤبەرکرنێدا هەیە؟ ئەرێ ئارمانج ژ ڤێ گۆتنا من ئەوە کو ئەز هەڤبەرکرنەکا ئاماری بکەم د ناڤبەرا کۆمەلگەها مە و یا ئەواندا؟ یان ئارمانج بێ گونەهییا زەلامییە د کۆمەلگەها مەدا ژ هەر زۆردارییەکا ل ئافرەتێ دکەت؟!

ئەم ب خۆ ب دروستی دزانین کو کۆمەلگەها مە یا تژییە ژ جۆرێن زۆردارییێ ل

سەر ئافرەتێ و کەسێن دی ژی، و بارگرانی بۆ زەلامی و ئافرەتێ هەردووکان یا زێدەیە د ناڤ کۆمەلگەها مەدا، بەلێ پا مە ئەڤ بابەتە ڤەکر داکو رێگرییێ ل ڤێ زۆردارییێ بکەین و هەژارییێ و بارگرانییێ ڕاوەستینین.

دەولەتێن ڕۆژئاڤایی و ڕێکخستنێن دەولی و نەتەوەیی خزمەتا خۆ پێشکێشکی ئافرەتێن موسلمان کرن بۆ هاریکاریکرنا وان ل سەر هندەک ڕێکێن وان یێن تایبەت و هزرێن مێخوازییێ ب شێوەیەکێ بلەز گەهشتن د ناڤ کۆمەلگەها موسلماناندا.

ژ بەرهندێ بابەتێ ئەڤرۆ دێ ل سەر پێشکێشکرنا چیرۆکێن ئافرەتێن ڕۆژئاڤایی بیت، دا بەرێ خۆ بدەینێ...

ئەرێ ژ ڕاست ئەو کەسن خزمەتێ پێشکێش دکەن، ئارمانجا ئەوان چارەسەرکرنا ئاریشەیێن ئافرەتێیە؟ ئەرێ ئەوان دادوەری بۆ ئەوان بەرجەستەکرییە؟ ئەرێ ماف و یەکسانی بۆ ئەوان بەردەستکرییە؟ ئەرێ ب ڕاستی وان باشی و ژیانەکا خۆش بۆ ئافرەتا موسلمان دڤێت؟ ئەڤە ئەو ڕێکە یا کو وان دڤێت پێیێ ئافرەتا موسلمان و

کۆمەلگەهـــا موســـلمان ل ســـەربیت، و دێ دووماهییا وێ چ بیت؟

ئەی گەلی ڕێزداران ژ بەر هندێ، مە ڤیا ئەوان چیرۆکـان ڤەگێـڕین و پێشـکێش بکەیـن بـێ ڤەبڕین، ئەز دبێژمە هەوە (من دڤێت داکوکییێ ل سەر هندێ بکەم کو ئەو زۆرداریيا ل وەلاتێن مە هەی، ئیســلام نە ل گەل ئەوێ چەنــدێیە، هــزر نەکەن کـو ئەز دژی تەڤایـا کـارێن ئـافرەتێمە، هیڤیخوازم هوین هزرەکا وەسا یا خراب نەکەن).

بانگخوازییا مە ژی بۆ بەرەڤانیکرنێیە ژ ئەوان پلانـان یـێن کـو دوژمنـێن مە دڤـێن مە بئێخنـێ، دا ئەم هاریکاریيـا ئێـک بکەیـن وەک موسـلمان و خوشـک و بـرا بـۆ بەرهنگاریيـا ئاریشـەیان و ڕێگرتنـا چـارەیێن ڕزگـارکەر نەکـو چـارەیێن سەختە یێن کو هەژاری و بارگرانییێ ل سەر مە زێدە بکەن.

ئافرەتا ڕۆژئاڤایی، وەرن دا ئەم هەڤالینییا وان بکەین خال ب خال

١. کچکێن دەربەدەر ل سەر جادەیان یـان ئەوێـن د مـالا مـروڤێن خـۆدا بەلـێ پـا یـا "سەربخۆیە!" وێ دڤێت ئەو ب خۆ سەرپەرشتییا خۆ بکەت، و هند پارە نینە کو بشێت بەردەوامییێ ب خواندنا خۆ یا زانینگەهێ بدەت، پا چارە چییە؟ ل ڤێرێ دیاردەیەک هەیە ل "وەلاتێن ئازادییێ!" کو ئەڤ جۆرە کچە نامیسا خۆ د فرۆشن، ژبەرکو وان پێدڤیاتی ب مـالی هەنە، ژ بەر هنـدێ خـۆ پێشکێشی زەلامان دکەن ئەوێن ژ وان مەزنتر و ل ژییێ بابێ ئەوان، ژ بۆ کارێن سێکسی دهێنە ب کرێگـرتن و ل گەل ئەوان دبـنە هەڤـال هەر وەکـی کـو پـارچەیەک بیـت ژ دیکـۆرێ وی زەلامی، ئەڤەژی ژ پێخەمەت هندێ کو ئەو ئافرەتە پیچەکا مالی ب دەست خۆڤە بینیت، ئانکو کار دکەن وەک (part time) ل مەلهایـان، کـو د هەمان دەم دا ل زانکۆیێ ژی قوتابینە!.

د چـاڤپێکەفتنەکێ دا ل گەل ئێـک ژ بکرێن نامویسا شەش کچان کو ب مالێ خۆ یێ کرییە

ئەڤ کەسێ هە دبێژیت: هندی خۆشی برنە ب کۆمەکا ئافرەتانە، ئەڤ رێکە ئەرزانترە ژ هەڤژینییێ، چوونا د ناڤ وان جهاندا یێن ئافرەتێن جوان لێ بن هەر وەکی تو ب ترۆمبێلەکا جوان دەربکەڤی!

ئەڤەیە بهایێ ئافرەتێ ل دەڤ ئەوی! هژمارەکا سایتێن ئەنتەرنێتێ یێن هەین کو ئەڤان جۆرە خزمەتان بۆ ئەوان دکەن، ئامارا ئەوان ئافرەتان دیار دکەن یێن ئەڤی کاری دکەن و تەمەن و هژمارا ئەوان زەلامێن ب ئەڤی کاری ڕادبن دیاردکەن!

دا بزانی کانێ چاوا هژمارا هەرە زێدە یا ئەوان کەسێن ب ڤی کارێ پیس ڕادبن ڕێڤەبەرێن کۆمپانیان و خودانێن کارێن مەزنن.

٢. چێدبیت هوین دلتەنگ ببن ب گوهداریکرنا وی کەسی ئەوێ دەربارەی ئافرەتا دئاخڤیت وەک متایەکێ سێکسی، وەک بەشەک ژ دیکۆرێ وی و وەک تشت نەکو وەک مرۆڤو چ دەربارەی هندێ ئەگەر هوین بزانن کو "ئەڤ جۆرێ سەرەدەریکرنێ ل گەل ئافرەتێ وەک متایا سێکسی" بنیاتێ هزرا ڕۆژئاڤایە؟!

د ڤەکۆلینەکـــا بەلاڤکریــــدا پرســـیار ژ هژمارەکـا ئەمریکیـان هـاتە کـرن دەربـارەی وی ســـالۆخەتێ کـــو بهـــایی ددەت ژن و زەلامـــان؟ دەربـارەی زەلامـان ئەمـانەت و ڕەوشــت ل ســەرێ لیســتا ئەوان دهــات، بەلــێ یــا دەربــارەی ئــافرەتێ سالۆخەتێ ئێکێ یێ بالکێش ل دەڤ ئەمریکیان سەرنجراکێشــــییا لەشــــییە (physical attractiveness)، ئــانکو هنــدی لەشــێ وێ یــێ جوانتر و بالکێشتربیت ئەو ب بهاترە

ئــانکو گرنگــی و ڕێزدارییــا ئــافرەتێ ب لەشجوانییا وێڤە گرێداییە، ئەڤە سەری دکێشیتە ســەرهلدانا دیــاردەیەکێ ب نــاڤێ (Sexual (objectification of women

ئـانکو متایکرنـا سێکسـی یـا ئافرەتـان، کـو سەرەدەریێ ل گەل ئافرەتـان ل سـەر هندێ دکەن وەکـــو تشـــتەک بـــۆ بکارهینـــانێ، و متایەکـــا سێکســــــی، نەکـــــو مـــــرۆڤ! و ئەو نـــــاهێتە هەلسەنگاندن ب باوەری و ڕەوشت و ئەمانا وێ و نە ب ژیرییا وێ و نە ب بەهرەیا وێ.

ڤەکۆلینەکا هەی د ڤی بابەتیدا پتر ژ سەد جـــاران هـــاتییە ڤەگۆهاســـتن. و ب دەهـــان

ڤەکۆلینێن زانستی یێن بەلاڤکری هەنە ل سەر ڤێ چەندێ.

ئەڤ ڤەکۆلینە وەسا بەرێخۆدانێ بۆ متایکرنا ئافرەتان ناکەن کو ئەڤ چەندە دیاردەیەکا شەرمزارییە و نە مرۆڤایەتییە و پێدڤییە ل بەرامبەر ڕاوەستین و شەڕێ ئەوان بکەین، نەخێر نە، بەلکو ب تنێ ئەو وەک دیاردەیەکێ ڤەکۆلینا زانستی ل سەر دکەن، ل دۆر شرۆڤەکرنا شوینوارێن دەروونێ وان ـ ب بێ لایەنی-

ئەڤ ڤەکۆلینە وێ چەندێ دسەلمینن کو ئافرەت ب گشتی وەسا خۆ دبینن کو ب تنێ متایەکێ سێکسینە بۆ زەلامان و ڕاگەهاندنێ ژی خزمەتا ئەڤێ هزرێ کرییە، کۆمەلگەهێ ژی و هەتا یارییێن ڤیدیۆیی ژی (games video) خزمەتا ڤێ مەرەمێ دکەن، کو هندیکە لەشێ ئافرەتایە بکاردهێت بۆ کارێن کرێت و وەک دیکۆرایە!

ئەڤ چەندە ژی دبیتە ئەگەرێ هندێ کو ئافرەت پترییا دەمێ خۆ ب جوانکارییا خۆ ل بەر خۆدیکێ ببوورینیت، دبیتە ئەگەر کو نەخۆشییێن دەروونی ل دەڤ گەلەک ژ ئەوان پەیدا ببن ژ بەر کرێتییا لەش و دێمێ ئەوان (Body shame)، شەرمزار دبن چونکی وەک متایەک دهێنە

بکارهینان، هەروەسا هندەک ژ وان شەرمزار دبن چونکی د ناڤ جڤاکیدا نە خودانێ لەشەکێ جوان و بالکێشن داکو ب هندێ بهێنە هەلسەنگاندن! هەردیسان هندەک ئافرەت تووشی نەخۆشییێن دەروونی دبن ژ بەر ڤێ چەندێ و خۆ ب ئافرەتێن لەشفرۆش هژمار دکەن.

لەورا ڕادبن نشتەرگەرییێن جوانکارییێ (plastic surgery) ئەنجامددەن و ئامرازێن جوانکارییێ بکاردهینن بۆ گوهاڕتنا پرچێ و پیستی و چاڤان.

٣. نوکەژی هوین بەرێ خۆ بدەن وێ ئافرەتا "ئازاد!" ئەوا کو دڤێت "خۆ بسەلمینیت" کانێ چەوا کۆمەلگەهـ وێ ب ئامیرەکێ سێکسی دبینیت، و بهایی ددەتێ ل دویڤ سەرنجڕاکێشییا وێ یا لەشی، هوین هزر بکەن ئەڤ ئافرەتە ل سەر جادەیان دێ تووشی چ بیت؟، یان د ئالاڤێن ڤەگۆهاستنێدا، و ل زانکۆیان و د ژینگەها کاریدا، بەلکو خۆ ب ئەلکترۆنی ژی و ئەو ل مالا خۆ!

ئاژانسا ئێکگرتییا ئەورۆپی بۆ مافێن بنەرەتی ل سالا ٢٠١٤ ڕاپۆرتەک بەلاڤکر ب ناڤونیشانێ (Violence against women: every day and everywhere)

ئـانكو: (تۆنـدوتيژی بەرامـبەر ئـافرەتێ: ڕۆژانە و ل هەمـی جهـان) هەروەسـا ڕاپـۆرت بەحـس ل ئـاوان زێدەگاڤييان دكەت ئەوێن كو "مـێ" تووش دبيت ل زاڕۆكينييا خۆ.

٤. وەرن بۆ ئـاميرێن ڤەگۆهاسـتنێ، ژ بەری دوو سـالان ويلايەتـێن ئێكگرتـی دەنگوباسـەك بەلاڤكـر ب ناڤونيشـانێ: (ڕێژەيەكـا زێـدە يـا ئافرەتـان تووشـی ڕەنـگەك ژ ڕەنگـێن دەسـتدرێژييێ يـان تۆنـدوتيژييا سێكسـی دبـن د گەشتێن خۆدا) هەروەسا دەنگوباسـی ب هنـدێ دەستپێكر كو ئەڤ كارێ خراب ب شێوەيەكێ بەرفرەهـ ل تەڤايا جيهانێ بەربەلاڤە.

هەروەسـا د ڕاپۆرتەكـا ديـدا كـو هـاتييە بەرهەڤكـرن ژ ئـالييێ چەنـد لايەنەكـانڤە ل فڕەنسا، ئێك ژ ئەوان لايەنان وەزارەتا دەولەتێيە بۆ پارێزگاريیا مـافێن ئـافرەتێ (state secretary for woman's rights)، ڕاپـۆرت دبێژيـت كـو ١٠٠% ژ ئەوان ئـافرەتێن ئـالاڤێن ڤەگۆهاسـتنا گشـتی بكـاردهينن تووشـی زێـدەگاڤی لێكـرن و دەستدرێژييا سێكسی دبن.

هەروەسا ئاژانسا دەنگوباسێن فڕەنسا دبێژيت: ئەڤ ڕێژەيە زێدەگاڤييە. تو وێ هـزرێ بـكە ئەو ل

سەر هندێ دئاخڤن کانێ ڕێژە ١٠٠% یە یان کێمترا!

٥. چ دەربارەی وێ کچا ل زانکۆیێ؟

ل بیرا منە دەما ئەز چوویم زانکۆیا هیۆستن یا ئەمریکی داکو دکتۆرایێ تەمام بکەم، کانێ چاوا پەرتووکێن بچویک ل سەر مە دهاتنە بەلاڤکرن و تێدا هندەك سەرژمێری هەبوون

هەروەسا ئێك ژ ئەوان سەرژمێرییان بەحسکربوو کو هەر ئێک ژ سێ قوتابییێن کچ تووشی دەستدرێژییێ دبن. هەروەسا تێدا دیارکربوو کانێ یا پێدڤییە قوتابییا کچ چ بکەت دا ژ ڤێ چەندێ پاراستی بیت و ئەگەر ئەو چەندە ڕویدا پەیوەندییێ ب چ ژمارە بکەت، و نڤێسیبوو ئەڤ چەندە یا زێدە دبیت و ڕێژە یا دووهند دبیت ل سەرانسەری جیهانێ...

خۆ هەتا ل ناڤەندێن زانستی ژی ئەوا د ناڤ جڤاکیدا وەسا دهێتە نیاسین کو جهەکێ ڕەوشت بلندە.

ل دویڤ ڤەکۆلینەکا کو هاتییە بەلاڤکرن ل سالا ٢٠١٨، ب ڕێژەیا ٥٠% ژ قوتابییێن پزیشکی ل ئەمریکا تووشی دەستدرێژییێ دبن.

هەروەسا ل سالا ٢٠١٩، زێدەتری نیڤا قوتابیێن کچ ل بریتانیا تووشی ڕەفتارێن سێکسی دبن کو ئەڤ چەندە نە ب دلێ ئەوانە، ئەڤەژی ل دویڤ ڕۆژنامەیا گاردیان یا بریتانی کو گۆتییە ئەڤە مەزنترین ڤەکۆلینە د ڤی بیاڤیدا ل سەر قوتابییان هاتییە ئەنجامدان.

ئەڤ دەستدرێژییە ڕێزێ ل پلەیا ئەکادیمی و ڕێزا مامۆستایی ناگریت، چونکی هندەک حالەتێن دەستدرێژییێ هەبووینە ژ لایێ قوتابییانڤە ل سەر وان دکتۆرێن کو وان فێر دکەن!

هەروەسا دەستدرێژی ژ لایێ دکتۆرانڤە ل سەر قوتابییان، قوتابی هەبوویە چوویە ژوورا دکتۆری ب مەرەما زانستی و یا تووشی دەستدرێژییێ بووی!

٦. ئەو کچێن "ئازاد" ژ ئەڤان جهێن زانکۆیێ دەرچوون پشتی کو نیڤا وان تووشی دەستدرێژییێ بووین، د نوکەدا ل سەر وان پێدڤییە بۆ خۆ ل کارەکێ بگەڕن، چونکی کارکرنا ئافرەتێ ژێدەرێ پاراستنا وێ یا ئێکانەیە، چونکی کەس ژێ نە بەرپرسە، هەر وەک چاوا بۆ باب و برا و هەڤژینی نینە مایێ خۆ لێ بکەت، چونکی ئەو وەسانن و ژ ئەوێ نە بەرپرسن.

ئەم گەلەک جاران ڤێ ڕاستییێ ژ بیر دکەین دەما ئەم بەحسا ئافرەتا رۆژئاڤایی دکەین، ئەوژی کو ئەم بەحس ل "ئازادییا" وێ دکەین بەلێ پا ژ بیر دکەین کو ئەڤ ئازادییە هەڤالێ (دەستبەردان ژ بەرپرسیارەتییا ئافرەتێ) یە و ئەڤ ئازادییە هەڤالە بۆ بجە نەهینانا پێدڤیاتییێن وێ و پارێزگاری نەکرنا وێ و نە مەزاختن ل پێدڤیاتییێن وێ.

ژ بەر هندێ، پێدڤییە ئەو ئافرەتا "ئازاد!" خۆ "جێگیر بکەت" د کارێ خۆدا داکو نەهێتە دەرئێخستن، چونکی ئەو کارە ژێدەرێ پاراستنا وێیە.

باشە، پا چ دەربارەی هندێ ئەگەر داخوازا تشتەکێ ژ وێ هاتە کرن و ئەو چەندە ل گەل سرۆشتێ وێ وەکو "مێ" نەگونجیت؟ هەروەسا نەشێت رەت بکەت ژی چونکی وێ دانپێدان ب تێگەهێ "یەکسانی ل گەل زەلامی د هەمی تشتاندا" یا کرییە، ل سەر وێ پێدڤییە کاری د هەر تشتەکێدا بکەت ئەوا کو پارە پێڤە دهێت. هەروەسا چێدبیت ل قووناغا پارێزگریکرن ژ کارێ خۆ (کو ژێدەرێ پاراستنا وێ یا ئێکانەیە) ئەو نامویسا خۆ بکاربهینیت.

ئەڤ گۆتارە د BBC یا بریتانیدا یا هاتییە بەلاڤكرن ل سالا ٢٠٠٢ ل ژێر ناڤونیشانێ: (هەر ئێك ژ چار ئافرەتان - ل بریتانیا - ئۆفیسێن سێكسی هەنە office sex).

BBC NEWS SPORT WEATHER WORLD SERVICE A-Z INDEX

BBC NEWS WORLD EDITION

You are in: Business

News Front Page

Africa
Americas
Asia-Pacific
Europe
Middle East
South Asia
UK
Business
E-Commerce
Economy
Market Data

Thursday, 13 June, 2002, 11:29 GMT 12:29 UK

One in four women 'has office sex'

Flirting is a popular pastime in the workplace

ئەو ل ٢٠٠٢ بوو، بەلێ پا ئەڤ چەندە بەردەوام یا زێدە دبیت، ل دووماهیك سەرژمێریا سایتێ "safeline" یا بریتانی "كو گرنگییێ ب ئەوان ئافرەتان ددەن ئەوێن تووشی دەستدرێژییێ بووین، و هاریكارییا ئەوان دكەن" تێدا هاتییە: نیڤەك ژ ئافرەتان د ژینگەها كاریدا تووشی دەستدرێژییێ دبن، رێژەیەك ژ ئەوان دەستدرێژییان ژ لایێ رێڤەبەرێ ئەوێڤەیە یان ژی خودانێ كاری.

هەروەسا د ڤەكۆلینەكا گەلەك مەزندا ل ئەمریكا، ڕێژەیا دەستدرێژییێ ل سەر ئافرەتان ل جهێن كارى ب ڕێژەیا ٥٨% بوو.
ئەڤە ل گەل ڕێژەیەكا بلند یا دەستدرێژییێ ژ لایێ دكتۆرێن زەلامڤە ل سەر دكتۆرێن ئافرەت.

هەروەسا ل جهێن پەرستاران ئەوا كو دهێتە نیاسین ب كارەكێ مرۆڤایەتى، د ڤەكۆلینەكا ئەمریكادا هاتییە كو ب ڕێژەیا ٧٠% ژ پەرستارێن كچ تووشى دەستدرێژییێ دبن ژ لایێ نەخۆشانڤە یان هەڤالێن ئەوان یێن كارى!

بەلكو خۆ بابەت یێ گەهشتییە هندێ كو خودانێن كارى داخوازێ ژ ئافرەتێ دكەن جلكێن بێ ستارە بكەن بەر خۆ داكو تشتێن وان بهێنە فرۆتن، هەتا كو هندەك كرێكارێن خوارنگەهان یێن كچ نەچاربووین داخوازێ ژ دەستهەلاتا ئەمریكى بكەن داكو وان ڕزگار بكەن ژ دەستهەلاتا خودانێن كارى ئەوێن داخوازا بێ ستارەییا جلكان ژ ئەوان دكەن.

هەروەسا درۆشمێ ناڤەندییێ خۆپێشاندانێ ئەڤەبوو: (**ئەز نە د ناڤ لیستا خوارناندامە!**) ئانكو مەرەم ئەوە: ئەو كەسێ دهێت خوارنگەهێ، دهێت دا خوارنێ بخۆت نەكو من بكڕیت!

ئەڤە هەمی و هێشتا مە بەحسا وان ئافرەتان نەكرییە ئەوێن كارێ وان دەهمەنپیسی، ل دویف رۆژنامەیا "Economist" پێشبینی دكەت كو دبیت ل ئەلمانیا ٤٠٠ هزار ئافرەتێن دەهمەنپیس هەبن كو رۆژانە د خزمەتا ملیۆن زەلاماندانن!

٧. ئەو ئافرەتا "كاركەر" ژ بەر ئەگەرەكێ ژ ئەگەران هاتە دویرئێخستن ژ كاری، یان ئەو ب خۆ دویركەڤت ژ بۆ پارێزگاریكرن ژ مێینییا خۆ ژ ئەوان جهێن دەستدرێژییا سێكسی لێ دهێنە كرن..

- " همم! نە ئاریشە، هەڤژینێ وێ دێ پارێزگارییا وێ كەت، برایێ وێ، بابێ وێ، یان ئەوێن ژێ بەرپرس"..

- بەرپرس ژ كێ؟ تە ژ بیر كر كو وێ بەس پشتا خۆ یا ب خۆ گرێدایی، هەروەسا وێ سەربخۆبوونا خۆ یا ڕاگەهاندییە؟ وێ یا ڕەتكرییە كو ئەو مایێ خۆ ل وێ بكەن؟

- باشە و پا چارەسەری؟

- " ئەولەهییا جڤاكی یا هەی".

- باشە پا ئەگەر ئەولەهییا جڤاكی ژی بەس نەبن؟!

دێ بەرسڤ بۆ تە هێت ژ گۆتارەکێ کو یا بەلاڤبووی د BBC یا بریتانیدا ل سالا ٢٠١٨ ل ژێر ناڤونیشانێ: (سیستەمێ ئەولەهییا جڤاکی ل بریتانیا "ئەز نەچاری لەشفرۆشییێ کرم").

هەروەسا گۆتارێ ب ڤێ ئاخڤتنێ دەستپێکر: (هندەک ئافرەت ل بریتانیا ل سەر کارێن وان دهێنە نەچارکرن بۆ لەشفرۆشییێ ژ ئەگەرێ نەمانا شیانێن ئەولەهییا جڤاکی، BBC ل گەل پێنچ ڕێکخراوێن خێرخوازی ئاخڤت ل ئینگلتەرا، هاتە زانین کو ڕێژەیەکا زێدە یا ئەوان ئافرەتێن پشتا خۆ ب سیستەمێ ئەولەهییا جڤاکی گرێددەن، ب نەچاری ئەڤ کارە ل گەل ئەوان دهێتە ئەنجامدان).

دیسان دەما ئافرەت د بیاڤێ مەزاختتا کەرامەتا خۆدا کار دکەت، هینگێ ئەو بەشەکێ دی یێ ئەوان بەشان ددەت کاری ئەوێن کو نەهەنگێن سەرمایەدار خودانییێ لێدکەن؛ بەشێ گازینۆ و جهێن ڕوینشتنێن ب شەڤ.

٨. هەروەسا ئەو چەندا نە ل پێشچاڤ ئەوە کو ڕێژەیەکا زێدە یا ئافرەتان ئەوێن تووشی دەستدرێژییێ دبن ب ڕێکا ئالاڤێن ڤەگۆهاستنێ

و ل زانكۆیان و د ژینگەها كاریدا، سكالایێ بۆ جهێن بەرپرسیار تۆمار ناكەن.

چێدبیت تو هزر بكەی ئەڤە ژ بەر هندێیە چونكی ئەو ئافرەتە "خۆشییێ ب ڤێ چەندێ دبینیت!" بۆ وێ ئاساییە دەما تووشی دەستدرێژییێ دبیت و ئەو ڤێ چەندێ وەك پەسن و مەدح ل سەر مێینیا خۆ دبینیت!

نەخێر نە، بەلكو رێژەیەكا زێدە یا ئەوان ئافرەتان پشتی ڤێ دەستدرێژییێ تووشی سڤكاتی و هێرشێن ب مەترسی (panic attacks) دبن، هەروەسا خەمگین دبن و هەست ب رەزیلكرن و سڤككرنا خۆ دكەن و حەزا تۆلڤەكرنێ ل دەڤ ئەوان پەیدا دبیت، بەلكو خۆ نەخۆشییێن ئەندامی ژێ پەیدا دبن، دێ وەلێهێت ژ بەر ڤی ئەگەری ئەو خواندنا خۆ یان كارێ خۆ بهێلیت، ئەڤە ل دویڤ بەلاڤكریا "ئۆفیسا قوربانییێن گونەهباران یا ئەمریكی".

- باشە پا بۆچی ئەو سكالایێ تۆمار ناكەن؟

- ژ بەر گەلەك ئەگەران، وەكی: ترسیان ژ كاریگەرییا سكالایێ ل سەر كارێ وێ، هەروەسا شەرمكرن ژ گۆتنا وێ چەندا ل گەل

هاتییە کرن، هەروەسا د هندەک حالەتاندا نەبوونا بەلگەیێن پێدڤی ل سەر وێ چەندێ.

ئەو کەسێ دەستدرێژیکەر دەستدرێژییێ ل قولاچەکا تاری یان ل جهەکێ دویر ژ چاڤێن خەلکێ دکەت، ژ بەر هندێ وێ چ بەلگە ل سەر نابن و نەشێن بسەلمینن، ئەو کەسە دێ ژ سزایی رزگاربیت.

هەروەسا هندەک ژ ئەوان ئافرەتان ڕادەستی ئەوی کەسێ دەستدرێژیکەر دبن چونکی دترسن ئەگەر ئەو خۆ ب دەست ئەوی کەسیڤە بەرنەدەن، هینگێ بابەت دێ ژ دەستدرێژییێ بەرەڤ تۆندی و ئازاردانا لەشیڤە چیت، ئەو ئافرەتە دێ وەسا مینیت و دێ تاما ئازارا ئەوان وێرانکارییان کێشیت ل سەر دەروونێ خۆ (devastating toll)، هەر وەکی پشکا قوربانییێن گونەهباران دبێژیت.

٩. چێدبیت تو بێژی: شاشی هەر ژ ئافرەتێیە، ئەوە کو جلکێن بێ سەروبەر دکەت بەر خۆ و زەلامان ب سەردا دبەت!
ئەڤە ئەو ئاخڤتنە ئەوا ب "نەڕاست" هاتییە دانان ژ لایێ "بەشێ تۆندییا حکومی" ڤە و ددەتە دیارکرن کو هەمی ئافرەت تووشی ڤێ چەندێ دبن!

هندەک یێن هەین پشکدارییێ د ڕویدانا ئەڤان هەتکبەرییێن سێکسیدا دکەن، و هندەک ئافرەت یێن هەین باجا ڤێ چەندێ ددەن.

١٠. ئەڤ ئافرەتا هاتییە وێرانکرن، پێدڤی ب جهەکێ چاڤدێرییا دەروونییە داکو چارەسەرییا وێ بکەت، ئەڤجا خۆ ل ڤی جهی ژی هندەک ژ وان تووشی دەستدرێژییێ دبن ل سەر دەستێ نۆژداران، هەر وەکی چاوا ئافرەتان دەست ب خۆپێشاندانان کری ل ژێر درۆشمێ (Me too) ئانکو: (ئەز ژی)، داکو ب ڤێ چەندێ پشتگیرییا ئێکودوو بکەن و داکو ب ئاشکەرایی دەنگێ خۆ بلند بکەن دژی وێ دەستدرێژییا تووشی ئەوان دبیت.

Los Angeles Times

CALIFORNIA

Sexual misconduct allegations against California doctors rise sharply since #MeToo era began

Protesters gather at Grand Park in downtown Los Angeles for the Women's March in January 2018. (Jae C. Hong / Associated Press)

هەروەسا خۆ ئەڤ دیاردەیا دەستدرێژی و بکارهینانا سێکسی ل گەل پەرستاران ژی دهێتە کرن ژ لایێ وان نۆژدارێن دەروونیڤە ئەوێن کو عەلئەساس دێ وێ ژ ئاریشەیێن وێ یێن دەروونی ڕزگار کەت!

- " باشه پا بۆچی ئەڤ ئافرەتە گازندەیا خۆ ناگەهینیتە پەرلەمانی ئەوێن کو پشکدارییێ د دارێژتنا یاسایا و دەرکرنا سزایاندا دکەن؟"

- پەرلەمان!؟

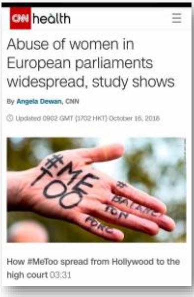

ل دویڤ ڤەکۆلینەکا کو ل سالا ٢٠١٨ هاتییە بەلاڤکرن ل CNN، دەستدرێژی ل سەر ئافرەتێ یا بەربەلاڤە خۆ د ناڤ پەرلەمانێن ئەورۆپیدا ژی!.

ئەڤ ئافرەتە بەرەڤ کیڤە بچیت پشتی ڤێ هەمییێ؟ هاوارا خۆ بۆ کێ ببەت؟ خۆ ب کێ بپارێزیت؟

د ڤەکۆلینەکا بەلاڤبوویدا هاتە دیتن کو رێژەیەکا زێدە یا ئافرەتان ل ئەمریکا دەربڕینێ ژ هندێ دکەن کو ئەو تووشی گڤاشتنەکا دەروونی دبن ل سەر پاراستنێ ژ سەرنجراکێشییا خۆ داکو رێزێ ب دەستخۆڤە بهینیت، چونکی رێزگرتنا وێ یا هاتییە گرێدان ب سەرنجراکێشییا وێ یا لەشیڤە ب ژمارە ئێک، هەر وەکی چاوا ئەو ڤەکۆلینە بەحس دکەت.

هەڤبەرکرنەکا ب زەحمەتە! هەتا کو رێز ب دەست تەڤە بهێت و ب گرنگیڤە سەرەدەری ل گەل تە بهێتە کرن، پێدڤییە تو یا سەرنجڕاکێش بی!

هەروەسا دەما تو و هندەکێن دی ژ ئافرەتان سەرنجڕاکێش دبن، دێ کۆمەلگەهـ تووشی کارتێکرنێن سێکسی بن، دێ دەستدرێژییێ کەنە سەر تە و رێز و کەڕامەتا تە شکێنن!

١١. گەلی خوشک و برایان گەلەک یا گرنگە هوین بزانن کو ئەڤ سەرەدەرییا ل گەل ئافرەتێ دهێتە کرن ل دەمێ ب دووماهیک هاتنا وێ ژ خواندنا وێ و زانستێ وێ و جهێ چارەسەرییا وێ، زەلام دەستێ خۆ ل سەر درێژ دکەن داکو یارییان پێ بکەن و خۆ دێ بێژی ئەو یارییەکا سێکسییا ڤەڕەستییە.

هەروەسا ئەڤە نە دەرئەنجامێ کارێن سێکسییێن ب حەزن، بەلکو بەرێخۆدانا زەلامان بۆ ئەوان د بنیاتدا یا شێلوبێل و کێم مافی و کێماتییە،

دێ کەسەک هێت ئاخڤیت و دێ بۆ تە بەحس ل یەکسانییێ و رێزگرتنێ و گونجاندنێ کەت،

بەلـێ پـا ئەڤە ب تنـێ هنـدەک گـۆتنن و وێ چ هەبوون د جڤاکیدا نینە.

دیســـان ل ئامارەکـــا کـــو نڤێســـینگەها قوربانییێن تاوانان یا ئەمریکی بەلاڤکرییە پرسیار ژ سنێلەیان دکر و دگۆتنێ ئەگەر سێکسکرن ل گەل ئافرەتـان یـا نەچاریبـا، تـو دا ڕازی بـی؟ ب ڕێـژا ٣٦% گـۆتن "بەلـێ" ب شـێوەیەکێ کـو نەشێت هەڤسارێ شەمبۆزییا خۆ کۆنترۆل بکەت!

هەروەسا ب ڕێژا ٣٩% ژ ئەوان گۆتن بەلـێ ئەم ڕازینە، لێ ئەگەر مەزاختنەکا زێدە ل ئەوان بهێتە کـرن، ئـانکو وەسـا بەرێ خـۆ ددانـێ کـو ئەگەر هژمارەکا زێدە یا پارەی لـێ بهێتە مەزاختن وەک دیـاری و سـەندەویچان ئەڤجـا دێ مـافێ ئەوان بیـت کـو دەسـتدرێژییێ بـکەن سـەر ئەگەر ئەوان ڤیـا: (forced sex was acceptable)

- "جارێ خۆلەکەکێ ڕاوەستە، تو یێ دژایەتییا دەستدرێژیکرنا بەرامبەر ئـافرەتێ دکەی، بەلـێ پـا ل بەرامـبەردا هنـدەک کـچ و ژنـێن ڕازی ژی یـێن هەیـن و ل بەرامـبەری بـڕەک پـارەی ئەڤـی کـاری دکەن، ڕاســـتە کـــو ئەڤ کـــارە نەیاســـاییە و حەرامە، بەلـێ پـا ئەو کەیفخۆشـن ب ئەڤـی کـاری

چـــونكـی ب ڕازیبـــوون ئەڤ كریـــارە یـــا هـــاتییە ئەنجامدان".

- ئاهاا، ئانكو ئەو كەیفخۆشن؟!

ئەڤە ئەوە یـــا ئەوان تـــو وەســـا یـــێ تێگەهانـــدی ب ڕێكـــا ئەوان فلمـــێن كرێـــت ئەوێـــن كـــو هەمـــی خەیـــــال، هەر وەكـــــی خەیـــــالاتێن ئـــــاكنجییێن ئەسمانی!

وەرن دا پیچەكـــێ ژ فلمـــێن هۆلیـــۆدێ دویـــر بكەڤـــین و بچیـــنە د نـــاڤ ســـایتێن فەرمـــی یـــێن حكومەتـــا ئەمریكـــی و ئەورۆپیـــدا، دا بەرێ خـــۆ بدەینێ دویـر ژ دەسـتدرێژی و گڤاشـتنێ، كـا چاوا سـەرەدەری ل گەل ئـافرەتێ دهێـتە كـرن ژ لایـێ (intimate partner) ئانكو هەڤپشـكێ ڕوح ب ڕوح ، كو چێدبیت ئەڤ كەسە هەڤژینێ وێ بیت یان ئەڤینداری وێ.

بـۆ نمـوونە هەرە ل نـاڤ سـایتێ وەزارەتـا داد یـا ئەمریكـــــی و ئامـــــاران ڤەكە ئەوێـــــن تـــــایبەت ب تۆنـدوتیژییێ بەرامبەر ئـافرەتێ (violence against women) هەروەسـا ل سـەر ئەڤـێ دیاردەیێ بخـوینە (battered woman syndrome)، ئـانكو دیاردەیـا "قوتانـــا بهێـــز و بەردەوام! و ژ هەژیـــیە ب قـــونبەلێ دانییـــێ!" ئەڤە دیاردەیـا قوتـان لێـدانا ئـافرەتێیە ب

ئەڤی شێوەیی، وەکی ئەڤێ ئافرەتێ کو هەڤالێ خۆ یێ کورِ کوشتی چونکی ئەو تووشی (battered woman syndrome) کربوو.

وەکی هژمارەکا مەزن ژ ئافرەتان، کو هندەک ژ ئەوان وێنەیێن خۆ بەلاڤ دکەن!

- ئەرێ ئەڤ حالەتێن تۆندوتیژییێ یێن کرێت، حالەتێن کێم کێمەنە؟

ل دویڤ سایتێن فەرمی یێن ئەمریکی وەکی سایتێ هەڤگرتنا نەتەوەی دژی تۆندتیژییا مالێ، کو ژ چار ژنان هەر ئێک ژ ئەوان رِوبیرِوی تۆندوتیژییا هەڤپشکێ خۆ یێ رِوح ب رِوح دبیت، ئانکو هەڤژین یان ئەڤینداری وێ، و ئەڤ رِێژەیە وێ تۆندوتیژییێ هەمییێ دیار ناکەت یا کو ژ لایێ رِۆژئاڤایانڤە دهێتە کرن.

هەروەسا ئەڤ ئامارێن هە وێ تۆندوتیژی و قوتانا دژوار ب خۆڤە ناگریت، ب وێ پلەیێ کو سێیەک یان یان چارێکەک ژ ئەوان ئافرەتێن دچنە ژوورا تەنگاڤییان ل ئەمریکا ژ ئەنجامێ قوتانێنە، ئەڤە ژی ل دویڤ نڤێسینگەها قوربانیدانا تۆندوتیژییا حکومی.

و هەردەمێ ماسۆلکە دەستهەلاتێ دکەن، بێگۆمان دێ زەلام ب سەرکەڤن! ژ بەر هندێ د ڤەکۆلینەکێدا ل ئەمریکا دەربارەی حالەتێن تۆندوتیژییێ د ناڤبەرا هەڤپشکاندا ئانکو د ناڤبەرا هەڤژین و ئەڤینداراندا، ئەوا دبیتە ئەگەرێ چوونا ژوورێن تەنگاڤیان! دەرکەڤتییە کو ب رێژا ٩٣% ژ ئەوان حالەتان ئافرەتن و ب تنێ ٧% زەلامن.

هەروەسا ئەڤ تۆندوتیژییە دگەهیتە ئاستێ کوشتنێ، و چەندین خۆپێشاندان هاتنە کرن ل فڕەنسا ژ بۆ ڕەخنە و هەڕەشەکرنێ ل سەر وێ تۆندوتیژییا د مالاندا دهێتە کرن

ئەڤە ژی پشتی کو ب کێماتی ١١٦ ئافرەت ل سالا ٢٠١٩ هاتینە کوشتن، ئاژانسا دەنگوباسێن فڕەنسا دیارکر کو هەر ٣ ڕۆژان

ئافرەتەک دهێتە کوشتن ل سەر دەستێ هەڤژینێ وێ یان هەڤالێ وێ یان هەڤپشکێ ژیانا وێ.

هەر دیسان بەری چەندەکێ ئاژانسا دەنگوباسێن فرەنسا دیمەنەک بەلاڤکر دەربارەی ئەوان خۆپێشاندانێن ل سەر سڤکاتی و کێمکرنا ئافرەتێ هاتینە رێکخستن، ل ژێر درۆشمێ (تۆندوتیژی بەرامبەر ئافرەتێ: هەر ٧ خۆلەکان دەستدرێژی ل سەر ئافرەتێ دهێتە کرن ل فرەنسا)

هەروەسا دبیت تو مەندەهۆش بی دەمێ دزانی کو ئەو ئافرەتێن رویبروی قوتانێ دبن ئەوان پێدڤی ب چارەسەرییێن نۆژداری هەیە ب شێوەیەکێ بەردەوام (پتر ژ ٦ جاران)، ل دویڤ سایتێن حکومی.

- "ئانکو دهێنە قوتان و کێمکرن ب دەستێ زەلامێن خۆ یان هەڤالێ خۆ"؟

- "باشە بۆچی ئەڤ ئافرەتە نارەڤیت"؟

- بەرەڤ کیڤە برەڤیت؟

- "مالا بابێ خۆ یان برایێ خۆ".

ــ تە ژ بیر کر؟! هەما هەر ئەو بابێ خۆ نانیاسیت، یان ژی ئەو دنیاسیت بەلێ پا نەیێ بەرپرسیارە بەرامبەر وێ، ئەو یا سەربەردایی و

ئـازادە! یەکســانە ب زەلامــی! پێـدڤی ب کەســێ نینە! ئەو ب خۆ دێ خۆ ب ڕێڤەبەت!

ژ ئەوان تشــتێن کــو دەولەتــێن ڕۆژئاڤــایی پێشکێشی ئەڤێ ئافرەتێ کری دیاردەیەکا دییە ل ژێر ناڤێ: (battered woman shelter) ئانکو جهێ ئەوان ئافرەتێن ب قوتانەکا زیانبەخش هاتینە قوتان.

جهەکێ ڤەحەویانێ یێ دەمکییە، هەتا کو ئەو ئــافرەتە چارەســەردبیت ژ ئەوێ قوتــانێ و ل ڕێکەکێ بگەڕیت داکو کار بکەت و خۆ ب ڕێڤە ببەت!

١٢. ئەو ئافرەتا ژ لایێ هەڤالێ خۆڤە هاتییە قوتان، ئەوێ دڤێت ڕزگار ببیت ژ هەر بیرهاتنەکا کو بیرا وێ ل هەڤالێ وێ دهینیت، خۆ هەتا وێ چیکا ئاڤا شەهوەتێ ئەوا کەڤتییە د مالبچیکێ ویدا..

ل ڤێرێ هندەک تەکنیک دێ هێنە حالێ ژ بۆ ب ساناهیکرنا **ژ بەربرنا زاڕۆکی**، ڕاگەهاندن ژی پێش چاڤێن خەلکێ دخەملینن، هەروەسا ئەو یاساییێن ڤێ چەندێ ب دروست ددانن.

ل ئەمریکا ب تنێ، سالانە نێزیکی ملیۆن حالەتێن ژ بەربرنا زاڕۆکی یێن هەین.

هەروەسا نێزیکی سێیەکا ئەوان دهێنه ژ بەربرن پشتی هەڤتییا شەشێ ژ دووگیانبوونێ، ئانکو پشتی ڕوح پێ دهێتەدان، ئەڤە ژی ئانکو **کوشتنا ڕوحێ!**

هەروەسا ل دویف ناڤەندا کۆنترۆلکرنا نەخۆشییان (Center for disease control) پڕانییا هەرە زێدە یا وان ئافرەتێن زارۆکان ژ بەر خۆ دبەن شوینەکرینە، ئانکو شەهوەتەکا بێ بهایە و ب کوشتنێ ب دووماهیک دهێت!

ئەرێ هوین دزانن ژ بەربرنا زارۆکێ خودان ڕوح چ دگەهینت؟!

ژ بەربەلاڤترین تەکنیکێن زارۆک ژ بەربرنێ دهێته نیاسین ب (Dilation and evacuation abortion)

کو د ئەڤێ تەکنیکێدا نۆژدار مقەس و مویچینک و شرەنقەیان بکاردهینیت و ئەوی زارۆکی د زکێ ئافرەتێدا پارچەپارچە دکەت و

هەر جارەکێ پارچەیەکێ ژێ دهینیتە دەرێ، هەردوو دەستان، پێیان، سەری و زکی ئێک ب

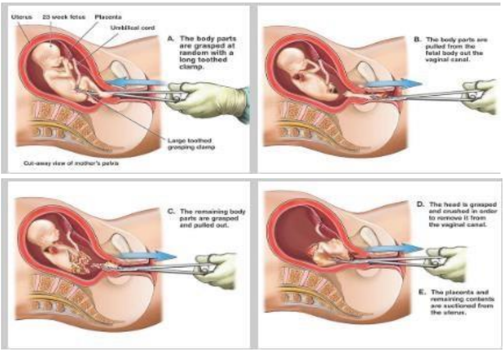

ئێک ژ زکێ ئافرەتا ب دووگیان دەردئێخن. ب ئەڤی شێوەیی ئافرەت زاڕۆکی ژ بەر خۆ دبەن.
ئەڤ وێنەیێن ل خوارێ وێنەیێن ڕۆنکرنێنە بۆ ئەڤێ تەکنیکا ژ بەربرنا زاڕۆکی

ئاگەهدارکرنەك!

د لاپەڕێ بهێتدا هندەک وێنەیێن ڕاستی و دلتەزین یێن تێدا بۆ دەرئێخستنا زاڕۆکی ژ مالبچویکێ ئافرەتێ، ئەوێن نەشێن بەرێ خۆ بدەن وێنەیێن خوینێ بلا ئێکسەر ئەوی لاپەڕی ببوورینن، لاپەڕی دویڤدا تەمامەتییا بابەتی بخوینن...

Abortion by prostaglandin

Abortion by salt /can cause live births. The child is left gasping to death!

ڕۆژانە ئەڤ پرۆسێسە ب ڕێژەیەکا زێدە دهێتە ئەنجامــدان ل سەرانســەری جیهــانێ، هەروەســا هندەک ڕەنگێن دی یێن ژ بەربرنا زارۆکـی یێن هەین کو گەلەک کرێت و پیسن.

ئەوا هــوین دبیــنن دڤــی کیســێ گلێشــیدا، رێکەکا فێرکارییا دانانا زارۆکییە د کیسێ گلێشیدا ل نەخۆشخانەکا کەنەدا...!

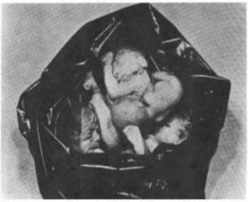
Human Garbage -- "These dead babies had reached fetal ages of 18 to 24 weeks before being killed by abortion. This is the result of one morning's work at a Canadian teaching hospital." (With permission, Handbook on Abortion, Willke, Hayes Pub. Co.)

کــو نــۆژدار ئەوان زارۆکــان دکەت د ناڤ کیسێ گلێشیدا داکــو قوتابییــان فێــر بــکەت کــا دێ چــاوا ب پرۆســەیا ژ بەربرنــا زارۆکــی رابــن، ئەڤــێ دیــاردەیێ دبێژنــێ (Human Garbage) ئانکو: **کیسێ مرۆڤان**.

هەروەســا ئەگەر زارۆک هــاتە دونیــایێ و وێ ئــافرەتێ نەڤیــا خــودان بــکەت و بپارێزیــت، دیاردەیەکا دی یا هەی ئەو ژی سندۆقا زارۆکایە (Baby boxes) کــو ل ئەورۆپــا و ئەمریکــا بەربەلاڤە، ئەو ژی دەمــا هنــدەک سندۆقان ل ســەر جادەیان ددانن داکو ئەو ئافرەتە زارۆکێن خۆ بکەن تێدا ل شوینا کو ئەو بهاڤێژن د ناڤ گلێشیدا، ئەڤە ژی هەر وەکی هندەک ئافرەتێن "سەربخۆیێن ئازاد"! دکەن.

بەلکــو ئەم گەهشــتینە قوونــاغەکێ کــو هێجەتــا کوشــتنا زارۆکــی هەبیــت دەمــا ئــافرەتێ نەڤێت وی خودان بکەت!

﴿وَإِذَا ٱلۡمَوۡءُۥدَةُ سُئِلَتۡ * بِأَيِّ ذَنۢبٖ قُتِلَتۡ﴾. [التكوير: ٨-٩].

رامـان: ئەگـەر ڕۆژا قیامـەتێ پرسـیارا وی زارۆکـی هاتە کرن. ب چ گونەهـ ئەو هاتبوو کوشتن؟!

بنئاخکرنـا زارۆکـان بەس نەبـوو، بەلکـو خـۆ ئەڤ چەنـدە گەهشـتە هنـدێ کـو ل سـەر دەسـتێ نـۆژدارێن خـودان سـەدرییێن سـپی بهێـتە کـرن و ب شێوەیەکێ یاسـایی! ئها ئەڤە ئەو بچـویکەیە ئەوێ ژ مافێ ژیانێ دهێتە بێ بەهرکرن!

ئەڤە ئەو لایەن بــوو کــو ژ لایــێ گەلەک کەســانڤە نەهــاتبوو زانــین ل ســەر وێ ئافرەتــا "ئازاد"! ئەوێن هاتینە ڕزگـارکرن ژ بەرپرسـیارەتییا باب و برا و هەڤژینێ خـۆ! یـان ئەوێـن ئەوان ب خـۆ، خـۆ ڕزگـارکرین!

ژ بەر هنــدێ پڕانییــا کــچ و ئافرەتــان بــوونە ئامیرێن سێکسـی (Sexual object) و یاری ل نـاڤ دەســتێ وان ســەرمایەدارێن ئەو ب کــرێ گرتــی داکــو کرێیــا خوانــدنا وێ یــا زانکــۆیێ بــدەت، هەروەســا ل دەســتێ بازرگــانێن بەنــدەیێن ســپی پیســـتان و خـــودانێن ڕۆژنـــامەیێن ب ســـەردابرنا

ئافرەتـــان، هەروەســـا ل دەســـتێ وان كەســـێن دەســـــــتدرێژییێ ل ســـــــەر دكەن د ئـــــالاڤێن ڤەگۆهاستنێدا، و ل زانكۆ و ئۆفیسێن كاری و د كلینیكـــێن نۆژداریـــدا، و بـــوویە نێچیـــر بـــۆ تۆندوتیژییێ ژ لایێ خۆشتڤییێ وێ و نێزیكێ وێڤە، خۆ هەتا كەسێ نەنیاس ژی.

ئەرێ هوین دزانن گەلی برایان، دەما من ئەڤ بـابەتە ئامـادە دكـر، مـن لایەنـێن بـابەتی كـۆم دكـرن، هەسـتێ دلپێڤەمـانێ بـۆ ئەڤـێ ئافرەتـا ڕۆژئاڤایی ل سـەر من زالبـوو، من پتـر زانـی كـانێ جیهـانێ چ خوسـارەتی ب داكەڤتنـا موسـلمانانڤە دیت.

ئەڤە و هێشـــتا مە بەحســـا وان ئـــافرەتێن ڕۆژهەلاتـی نەكـرییە ئەوێـن د كـۆمەلگەهێن نە موسلماندا دژین، وەكی یابان و چینێ، ئەوێن كو چیـــــڕۆكێن وان ژی نە كـــــێمن ل بەرامـــــبەر خوشكێن وان یێن ڕۆژئاڤایی!

ئەڤە و هێشتا ئەم ل سەر ب دەستڤە نەهینانا وێ ئافرەتێ بۆ مافێن یەكسانییێ ل گەل زەلامی نەئـاخڤتییە، و بلنـدنەكرنا پلەیـا وێ د كارانـدا وەكی یا زەلامان، كو ئەڤە ژی بابەتەكێ دی یێ درێژە.

- چێدبیت کەسەک بێژیت: "تو ب تنێ لایەنێ تاری یێ ڕەوشا ئافرەتا ڕۆژئاڤایی ددەی دیارکرن، لایەنێ ڕۆن ژی دیار بکە".

- لایەنێ ڕۆن! چ لایەنێ ڕۆن دێ بۆ ئافرەتێ مینیت پشتی ڤی هەمی سەروبەرێ خراب ئەوا کو دەنگێ ئافرەتا تێدا بلندبووی و داخوازا پاراستنا خۆ دکەن پشتی کو سەروبەر وەلێهاتی ئێدی ئەو نەشیاین ژ خەلکێ ڤەشێرن؟!

کیژ لایەنێ ڕۆن؟! ئەو ڤەکۆلینێن زانستی ئەوێن هندەک ئافرەتێن وان ڤەدیتین؟! یان باوەرنامەیێن بلند؟

چ مفا تێدا هەیە ئەگەر ئەو ئافرەتا ڤەکۆلەر یان دکتۆرا یا سەرکەڤتی نەبوو د پەروەردەکرنا جیلەکێدا کو بشێن ڤان حالەتێن ڕەزیلکرنا ئافرەتێ و بکارهینانا وێ وەک ئامیرەکێ سێکسی د کۆمەلگەهێدا ڕاوەستینن؟! چ مفا تێدا هەیە دایکەک ب ڤەکۆلینێن خۆڤە مژویل بیت و کوڕێ وێ یێ دەستدرێژییێ ل سەر کچان دکەت و سڤکاتییێ ب ئەوان دکەت؟!

ئەم دێ چ فایدەی بینین ئەگەر ئەم گەهشتینە سەربانێ مەریخێ و ڕەوشت گەهشتە نزمترین ئاست؟!

ئەرێ ما نموونەیا سەرکەڤتنا مادی ل دەڤ ئافرەتێ یا گرێدابییە ب پێشبڕکێ و سەربخۆبوونا وێ ل گەل زەلامی؟ ئەرێ ژ ڕاستا ئەو پێلا مێخوازییێیە کو ل پشت سەرکەڤتنا ئافرەتێیە؟

ئەرێ ما وێ ئافرەتێ نەشیا سەرکەڤتنێ بینیت ب لێزانی و ب هەڤکاری ل گەل زەلامێ خۆ، و زانینا هەردوو لایەنان بۆ ماف و ئەرکێن خۆ و دروستکرنا جیلەکێ ڕاست و دروست د هەمبێزا خێزانەکا ئازاددا؟

د گۆتارەکا ڕۆژنامەیا گاردیاندا، ئەوا کو مە ل دەستپێکێ ژی بەحسکری، ڕێبەرا پێلا مێخوازییێ (Nancy Fraser) ئاخڤتنەکێ دبێژیت کو کورتییا گەلەک ژ ئەوان گازی و هاوارییانە ئەوا کو ژ لایێ هندەک مێخوازێن ڕۆژئاڤاییڤە دهاتە گازیکرن، ئەو دبێژیت:

(ئەز وەک ئێك ژ مێخوازان، ب وێ شۆڕەشا ئەز دکەم بۆ ڕزگارکرنا ئافرەتێ، من هەردەم وەسا هزر دکر ئەز یا جیهانەکا باشتر ئاڤا دکەم و پتر یەکسانی و دادی و ئازادی یا تێدا، بەلێ پا ل ڤان دووماهیکان، من هەست ب دوودلییێ کر، کو ئەو نموونەیا بلند ئەوا پێلا مێخوازییێ پێشانددەت یا خزمەتا هندەک مەرەمێن جودا

دکەت ب تەمامی، و ب دیاریکری ڕەخنەیا مە بۆ گەیاتییێ (هەڤڕەگەزبازی) بوویە ڕەنگەکێ نوی ژ نەیەکسانی و بۆ خۆ بکارهینانێ).

ئەڤە دەرئەنجامێ ئازادییا ئافرەتا رۆژئاڤایی بوو، یا کو ب تەمامی بەرەڤ قیبلەنامەیەکا شاشڤە چووی، کو بازرگانێن کارەساتان دەست ب سەرداگرتن و بۆ مەرەمێن خۆ بکارهینان، پشتی ڤێ چەندێ نە ئازادی و نە دادی و نە ماف و نە یەکسانی بۆ وێ نەهاتە بجههینان!

ئەڤان ئایەتان بخوینە و هەڤبەرییێ بکە

پشتی ئەڤێ هەمییێ هەڤبەرییێ بکە و گۆتنا خودایێ مەزن بخوینە:

﴿ٱلرِّجَالُ قَوَّٰمُونَ عَلَى ٱلنِّسَآءِ بِمَا فَضَّلَ ٱللَّهُ بَعۡضَهُمۡ عَلَىٰ بَعۡضٍ وَبِمَآ أَنفَقُواْ مِنۡ أَمۡوَٰلِهِمۡۚ ...﴾ سۆرەتا [النساء: ٣٤].

ڕامان: زەلام ل سەر چاڤدێری و ب خودانکرنا ژنان ڕابووینە، ژ بەر وان سالۆخەتێن پێڕابوون وسەراتییێ یێن خودێ داینە وان، ژ بەر وێ مەهر و نەفەقێ یا ئەو ددەن ئەوان.

گۆتنا خودێ بخوینە دەمێ دبێژیت:

﴿وَٱلۡمُؤۡمِنُونَ وَٱلۡمُؤۡمِنَٰتُ بَعۡضُهُمۡ أَوۡلِيَآءُ بَعۡضٖۚ يَأۡمُرُونَ بِٱلۡمَعۡرُوفِ وَيَنۡهَوۡنَ عَنِ ٱلۡمُنكَرِ ...﴾ سۆرەتا [النساء: ٧١].

ڕامان: و مێرێن خودان باوەر و ژنێن خودان باوەر هندەك ژ وان پشتەڤانێن هندەکانە، ئەو فەرمانێ ب باوەرییێ و کارێ چاك ل مرۆڤان دکەن و ئەوان ژ کوفرێ و گونەهان ددەن پاش..

ئەڤان ئایەتان بخوینە و کو تو یێ دیاردەیا (Battered woman syndrome) دبینی!

و پاشی ڤێ گوتنا خودایێ خۆ بخوینە:

﴿... وَعَاشِرُوهُنَّ بِٱلۡمَعۡرُوفِ ...﴾ سۆرەتا [النساء: ١٩].

ڕامان: هەڤالینییا هەوە ل گەل ژنێن هەوە بلا یا ب قەدرگرتن و ڤیان بیت، هوین مافێن ئەوان بدەنێ...

هەروەسا ئەڤێ ژی بخوینە:

﴿... **وَلَهُنَّ مِثْلُ ٱلَّذِي عَلَيْهِنَّ بِٱلْمَعْرُوفِۚ** ...﴾ سوورەتا [النساء: ٢٢٨].

ڕامان: و ژنان ماف ل سەر مێران هەیە، وەکی مێران ژی ماف ل سەر وان هەی، ب ڕەنگەکێ چاك...

هەروەسا گۆتنا پێغەمبەرێ خۆ بخوینە سلاڤێن خودێ ل سەربن: (**باشترینێ هەوە ئەوە یێ بۆ خێزانا خۆ یێ باشبیت و ئەز ژ هەوە هەمییان باشترم بۆ خێزانا خۆ**)

بخوینە و تو یێ دیاردەیا (sexual objectification) دبینی، ئانكو متایکرنا ئافرەتا ڕۆژئاڤایی بۆ سێکسی.

پاشی ئەڤێ گۆتنا خودێ بخوینە:

﴿**وَضَرَبَ ٱللَّهُ مَثَلٗا لِّلَّذِينَ ءَامَنُواْ ٱمۡرَأَتَ فِرۡعَوۡنَ** ...﴾ سۆرەتا [التحريم: ١١].

ڕامان: و خودێ مەتەلەك ل سەر حالێ ئەڤان خودان باوەران هینا -یێن باوەری ب خودێ هینای ب حالێ ژنا فیرعەونی...)

ئەو نە تشـــتە و نە ئـــالاڤە و نە مرۆڤەكـــا ئاسـاييە، بەلـكـو ژنەكـا نمـوونەيە كـو چيرۆكـا وێ بۆ باوەرداران دهێتە ڤەگێڕان

ژنەكـا بـاوەردار كـو بەرهـنـگـارييـا فـيرعەونـى دكر ئەو فيرعەونـێ كـو خەلـك دكـرە بەنـدەيێن خـۆ، هەروەسـا ئەو چـاڤلێكەرە بـۆ ئافرەتـان كـو بەرهنـگارييا فيرعەونێن نـوكە بـكەن ئەوێن كـو دڤێن خەلكێ هەمييێ بكەن بەندەيێن خۆ.

﴿ وَمَرۡيَمَ ٱبۡنَتَ عِمۡرَٰنَ ﴾ مەريـەما كـچـا عمرانـى، بلا ژن بۆ خـۆ بـكەن چاڤلێكەر بۆ ئيمانا خـۆ، نە بـــۆ بەرهەمـــێن خـــۆ يـــێن مـــادى و نە بـــۆ سەرنجراكێشييا سەروسيماى.

ڤان ئايەتـان بخـۆينە و كـو تـو يـێ وان ئافرەتـان دبينـى يـێن ژنـكـێن لەشـفرۆش دكەن پێشـڕەو بـۆ خـۆ، تۆڕەبوونـا خـودايێ خـۆ بخـوينن ل سـەر وان كەسـان ئەوێن هەتكـا ناموسـا ئـافرەتێن بـاوەردار دبەن و دەسـتێن خـۆ درێژ دكەن ناموسـا ئافرەتـان، دەمێ كەرەم دكەت:

﴿إِنَّ ٱلَّذِينَ يَرۡمُونَ ٱلۡمُحۡصَنَٰتِ ٱلۡغَٰفِلَٰتِ ٱلۡمُؤۡمِنَٰتِ لُعِنُواْ فِي ٱلدُّنۡيَا وَٱلۡأٓخِرَةِ وَلَهُمۡ عَذَابٌ عَظِيمٞ﴾ سۆرەتا [النور: ٢٣].

ڕامان: هندى ئـەون يێن تاوانـا زنـايێ ب دويڤ ژنێن پاراسـتى و خـودان بـاوەر و بـێ ئاگەهــ وخرابـى

نەهاتییــە ســەر دلــی ڤــەدنن، ئــەو د دونیــایێ و ئاخرەتێدا ژ دلۆڤانییا خودێ دەرکرینە، عەزابەکا مەزن د ئاگرێ جەهنەمێدا بۆ ئەوان هەیە)

بخوینە و هەڤبەرییێ بکە:

﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّبِيُّ قُل لِّأَزۡوَٰجِكَ وَبَنَاتِكَ وَنِسَآءِ ٱلۡمُؤۡمِنِينَ يُدۡنِينَ عَلَيۡهِنَّ مِن جَلَٰبِيبِهِنَّۚ ذَٰلِكَ أَدۡنَىٰٓ أَن يُعۡرَفۡنَ فَلَا يُؤۡذَيۡنَۗ وَكَانَ ٱللَّهُ غَفُورٗا رَّحِيمٗا﴾ سۆرەتا [الأحزاب: ٥٩].

ڕامان: ئەی پێغەمبەر تو بێژە ژنێن خۆ، کچێن خۆ و ژنێن خودان باوەران: بلا ئەو پێچێن خۆ ب سەر سەرێ خۆ و دێمێ خۆدا بەردەن؛ دا سەر و دێم و بەرسینگێن خۆ ڤەشێرن؛ چونکی ئەڤ چەندە نێزیکترە کو ئەو ب ستارەییێ بهێنە نیاسین، دا ئەو بەرهنگاری چ نەخۆشی و ئێشانان نەبن. و خودێ گونەهـ ژێبرێ دلۆڤانکار بوویە کو وی گونەهێن بووری بۆ هەوە ژێ برین، و دلۆڤانی ب هەوە بری).

گۆتنا پێغەمبەرێ خۆ سلاڤێن خودێ ل سەر بن بخوینە دەمێ دبێژیت: (**ژن ژ بەر چار تشتان دهێتە مارەکرن، ژ بەر مالێ وێ و جوانییا وێ و نەسەبا وێ و دیندارییا وێ، ڤێجا تو یا دیندار هەلبژێرە)**

"خودان دین" چونکی ئەو نە متایا سێکسییە و ب سەرساميیا دێمێ وێ ناهێتە هەلسەنگاندن،

بەلکو یا گرنگ ئەوە کو ب ڕەوشت و دیندار بیت.

هەروەسا تو یێ د ژیوارێ کۆمەلگەها ڕۆژئاڤایی دبینی کو زارۆک هاتینە ژ بەربرن و زارۆکێن هاتینە هاڤێتن بۆ ناڤ سندۆقێن ڤەشارتی و دەربەدەری سەر جادەیان دبن و پاشی گۆتنا پێغەمبەرێ خۆ بخوینە سلاڤێن خودێ ل سەر بن دەمێ دبێژیت: (**هەر کەسێ سێ کچ هەبن و ئەوان ب خودان بکەت و ل گەل ئەوان ب ڕەحم بیت و کەفالەتییا ئەوان بکەت بهەشت بۆ ئەوی مسۆگەرە**) گۆتنێ ئەی پێغەمبەرێ خودێ ئەگەر دوو بن؟ گۆت: **ئەگەر دوو ژی بن**.

بیرا خۆ ل وێ فرۆتنا ئافرەتێ بینە و پاشی ڤێ گۆتنا پێغەمبەری سلاڤێن خودێ ل سەر بن بخوینە: (**هندیکە ژنە خوشکا زەلامانە**)

پشتی ڤێ هەمییێ گۆتنا خودایێ مەزن بخوینە دەمێ دبێژیت:

﴿يُرِيدُ ٱللَّهُ لِيُبَيِّنَ لَكُمْ وَيَهْدِيَكُمْ سُنَنَ ٱلَّذِينَ مِن قَبْلِكُمْ وَيَتُوبَ عَلَيْكُمْ ۗ وَٱللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ * وَٱللَّهُ يُرِيدُ أَن يَتُوبَ عَلَيْكُمْ وَيُرِيدُ ٱلَّذِينَ يَتَّبِعُونَ ٱلشَّهَوَٰتِ أَن تَمِيلُواْ مَيْلًا عَظِيمًا * يُرِيدُ ٱللَّهُ أَن يُخَفِّفَ عَنكُمْ ۚ وَخُلِقَ ٱلْإِنسَٰنُ ضَعِيفًا﴾ سۆرەتا [النساء: ٢٦-٢٨].

ڕامـــان: خـــودێ ب ئەڤـــان شـــريعەتان دڤێـــت ڕێتيشانێن دينێ هەوە يێ ڕاست و شـريعەتێ خۆ يـێ بنەجـهـ بـۆ هـەوە ئاشـكەرا بكـەت، وی دڤێـت ب زڤرينا هەوە بۆ عيبادەتان تۆبێ بدانيت سەر هـەوە، و ئـەو يـێ پڕزانـا و كـاربنەجهـه (٢٦) و خـودێ دڤێـت تـۆبێ بـدانيت سـەر هـەوە، و ل شاشـيێن هـەوە ببووريت، و ئـەوێن ل دويڤ خۆشـی و دلچـوونێن خـۆ دچـن دڤێن كـو هـوين ب لادانـەكا مـەزن ژ دينـی لادەن (٢٧) خـودێ ب وی شـريعەتێ وی بـۆ هـەوە دانای تشتێ ب ساناهی بۆ هـەوە دڤێت، و نـەڤێت ل سەر هەوە ئاسێ بكـەت؛ چـونكی هـوين لاواز يێن هاتينە ئافراندن (٢٨).

ئەوان ئايەتان بخوينە و بەرێ خۆ بدە پێدڤياتييا مە ب دينـێ خـودێ بـۆ هنـدێ داكـو ژن و مێـر د خۆشـييـاندا بـژين، و پێـدڤياتييا مرۆڤـايەتييێ ب ڤـی ئاينی داكو ژ ئەڤێ تارياتييێ ڕزگار ببيت.

دەربارەی نڤێسەری

* دکتور إياد عبدالحافظ قنيبي.

* باوەرنامەیا دکتۆرایێ د زانستێ دەرمانسازییا گەردیدا ل زانکۆیا هیۆستن یا ئەمریکی ب دەستخۆڤە هینایە.

* ب ڤەکۆلینێن دکتۆرایێ ڕابوویە ل ناڤەندا تێکساس یا پزیشکی.

* پشکداربوویە ل داهێنانێن بیاڤێ ساخبوونا برینان و د کۆمەکا ڤەکۆلینێن چارەسەرییێدا، ئەوێن بەلاڤبووین د کۆمەکا ڕۆژنامەیاندا.

* ئێک بوویە ژ سێ پێداچوویێن ئەکادیمی بۆ مەزنترین پەرتووکا بەربەلاڤ ل جیهانێ د زانستێ دەرمانسازیدا، ئەو ژی پەرتووکا:

Lippincott Illustrated Reviews: Pharmacology

د چاپا هەشتێ یا پەرتووکێدا ئەوا بەلاڤبووی ل سالا ٢٠١٨.

* د نوکەدا ل پشکا دەرمانسازی ل زانکۆیا جرش ل ئۆردنێ کار دکەت.

* زانستێ شەرعی یێ ژ کۆمەکا زانایان وەرگرتییە.

* چەندین گۆتار و وانە د کۆمەکا ڕۆژنامەیاندا هەنە، وەکی: ئاڤاکرنا باوەرییێ ل سەر بنیاتەکێ مەنهەجی، بەرسڤدانا گۆمانان، دانوستاندنەکا زانستی یا تایبەتمەند د زنجیرا (گەشتا یەقینێ) دا، هەروەسا زنجیرەیێن دی یێن هزرکرن د قورئانێدا.